

WBC IJzervallei – 24.02.2016

VERSLAG

Aanwezig

Jos Rutten (**ANB - ondervoorzitter**)
Valerie Vandenabeele (**APB**)
Paul Schroé (**VOKA**)
Maarten Stuer (**Boerenbond**)
Elke Ramon (**Departement LV**)
Tim Struyve (**Natuurpunt**)
Peter Symens (**Natuurpunt**)
Elien Desnerck (**ANB**)
Tom Cammaer (**ANB**)
Floris Verhaeghe (**ANB – auteur**)
Koen Devos (**INBO – expert**)

Verontschuldigd

Filiép Cardoen (**voorzitter**)
Maarten Goegebeur (**VMM**)
Saskia Lammens (**VMM**)
Edgard Daemen (**VLM**)
Jeroen D’Heer (**VLM**)
Tom Diez (**VOKA**)
Leen Franchois (**Boerenbond**)

Agenda

Het ANB stuurde ter voorbereiding van de vergadering een overzicht van de ontvangen vragen en opmerkingen rond, met daarbij reeds een ontwerp van antwoord geformuleerd door de auteur van het rapport.

Dit document dient als leidraad voor de verdere bespreking op deze vergadering.

1. Discussiepunten

1.1.

(Privaat Beheer)

VRAAG

(Privaat Beheer)

Pagina 9/18: "Om dit te realiseren is verdere verwerving... = Niet conform de geest van het nieuwe natuurdecreet. Dit stelt dat eenieder gelijk gesubsidieerd wordt voor gelijke werken. De eigenaar kan zelf werken uitvoeren via de investeringssubsidie natuur!"

ANTWOORD (Auteur/Expert/ANB)

De verdere verwerving van de laagstgelegen percelen in het Blankaartbekken (waar deze passage specifiek op doelt) vloeit rechtstreeks voort uit punt 2. van het Raamakkoord dd 29 maart 2001 inzake het waterbeheer in het Blankaartbekken (toegevoegd in bijlage). De verwerving van deze percelen, die na peilverhoging niet langer rendabel zullen kunnen worden uitgebaat als landbouwgrasland, is een voorwaarde voor het realiseren van de peilverhoging en werd door vertegenwoordigers van de Vlaamse Overheid, lokale besturen, waterbeheerders en vertegenwoordigers van de landbouwsector ondertekend. Het instrument natuurinrichtingsproject werd ingesteld om een aantal van de afspraken en acties uit het Raamakkoord op een efficiënte wijze te kunnen realiseren.

BESPREKING

APB	Navraag of dat bestanden werden meegestuurd?
ANB	Is gebeurd via WeTransfer
VOKA	De discussie gaat over de locatie: binnen de perimeter van het raamakkoord of niet. Dit staat verduidelijkt in het rapport.
BB	Het knelpunt is dat peilverhoging pas kan na aankopen van de laagst gelegen percelen. Als private eigenaars dit aankopen in functie van natuur, is dat hetzelfde. Dus niet contradictorisch met het raamakkoord. Belangrijk is dat eerst gekocht wordt, daarna pas peilverhoging
APB	Er moet een mogelijkheid blijven om een realisatie door de eigenaar of private eigenaars te laten uitvoeren
BB	Zolang de inrichting gebeurt ongeacht van de eigenaar blijft het raamakkoord gelden

BESLUIT

Verduidelijking in het rapport, de tekst van het Raamakkoord wordt best in bijlage bij het S-IHD rapport opgenomen en ter hoogte van deze passage wordt daar naar verwezen

1.2.

(Privaat Beheer)

VRAAG

(Privaat Beheer)

Pagina 56/1105-1106: "Recht van voorkoop is niet meer actief in het nieuwe natuurdecreet, zie ook tabel 6-6."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Los van het gegeven dat het wijzigingsdecreet van het natuurdecreet nog niet in werking is getreden, blijft het recht van voorkoop in het decreet natuurbehoud voor bepaalde situaties nog bestaan (zie het artikel 37). In deze SBZ gaat het nagenoeg uitsluitend om voorkooprecht binnen het VEN dat tegelijk binnen de afbakening van een natuurinrichtingsproject gelegen is (grosso modo het Blankaartbekken dus)..

BESPREKING

APB:	idem aan vorige vraag. Het antwoord is ok
------	---

1.3.

(VOKA): Voorstel voor opname van doelen / beoordeling LSVI kluut

VRAAG

(VOKA)

Pagina 99/2323, pagina 120/2509, pagina 166/3389: Ook voor Kluut dient een instandhoudingsdoelstelling opgenomen te worden als bijlage IV broedvogel (cfr. pg 164 van het rapport)."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De vestiging van kluut als broedvogel dient gezien te worden als een tijdelijk fenomeen waarbij de soort als pioniersoort van een tijdelijk geschikt leefgebied gebruik maakt.

Momenteel volgen de kluten het spoor van de vlakvormige graafwerken in het kader van de natuurinrichtingswerken waarbij de natuurontwikkeling telkens van een kale bodem start. Deze afgegraven zones, waarop wordt gebroed, raken echter snel begroeid en worden ongeschikt door spontane vegetatieontwikkeling die in deze SBZ niet geremd wordt door het zoutgehalte van het water. Zo is de voormalige broedplek ter hoogte van het Knokkefort, ondanks begrazing en maaibeheer van de oevers (mede ingegeven in functie van het terugdringen van wilgenopslag), ondertussen volledig omgeven door een gesloten vegetatie van forsere moerasplanten (lisdodde, riet, zeebies, ...).

De grote vlakvormige graafwerken in het kader van de natuurinrichting zijn echter een eindig verhaal zodat kluten na het beëindigen van de laatste graafwerken slechts nog enkele jaren over geschikt leefgebied zullen kunnen beschikken. Daarnaast zal de ondiepe oeverzone van de afgravingen bij verder peilverhoging in het huidige omliggende grasland komen te liggen waardoor van kale bodem geen sprake meer is. Uiteraard is dit opnieuw beheertechnisch op te lossen (afplaggen) doch bovenstaand werd geduurd dat dit in dit gebied door de snelle oevervegetatieontwikkeling niet tot een duurzaam leefgebied kan leiden.

Er is dus geen perspectief op het duurzaam kunnen voorzien van een geschikt leefgebied zodat het niet opportuun is langetermijndoelstellingen voor deze soort in deze SBZ voorop te stellen.

De G-IHD doelstelling voor kluut bedraagt daarnaast 600 broedkoppels. Deze werden reeds alle geplaatst binnen andere SBZ. Er is dus ook geen nood om doelstellingen voor Kluut voor de IJzervallei op te nemen.

Aansluitend pagina 165-166/3385 (LSVI-tabel kluut): “Conclusie C voor heel wat onderdelen en bijhorende verantwoording is onterecht. Er zijn heel wat positieve elementen en potenties aanwezig.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In de jaren volgend op grote graafwerken is het inderdaad mogelijk om een meer positieve evaluatie te maken. Hieronder verduidelijken we de beoordeling van die criteria die een quotatie ‘gedegradieerd’ kregen:

- Bij het criterium ‘populatiegrootte’ staat een fout. Voor een gedegradieerde quotatie (C) dienen er minder dan 20 broedparen voor te komen (in het document staat foutief 30). In 2015 kwamen effectief minder dan 20 paren tot broeden zodat de beoordeling (C) behouden blijft.
- Bij het criterium ‘biotoop’ kan in de eerste jaren na graafwerken inderdaad een beoordeling (B-voldoende) gemaakt worden. Ondanks begrazing en maaibeheer van drooggevallen oevers in de nazomer palmt een dichte en hoge vegetatie de oevers in zodat je op enkele jaren tijd uitkomt bij een beoordeling (C).
- Bij afgravingen komt een zaadbank aan de oppervlakte die snel gaat kiemen. Hierdoor ontwikkelt er zich binnen het jaar een lage vegetatie van pioniersplanten (slijkgroen, zeezuring, waterpunge, kleine zegges, russen en grassen), die, aangevuld met geleidelijk uitbreidende forsere moerasplanten (riet, liesgras, veenwortel, ...), al snel een vegetatiebedekking > 40% van het broedterrein bestrijkt: conclusie gedegradieerd (C).
- Waterniveau: het Blankaartgebied is een poldergebied dat echter van een belangrijk bovenstrooms stroombekken water ontvangt (Ronebeek, Steenbeek, ...). Hierdoor worden de peilen (vooral peilstijgingen in dit geval) in belangrijke mate beïnvloed door de aanvoer vanuit deze bovenstroomse zones. Daar waar minimumpeilen vrij goed controleerbaar zijn door fijn geregelde en geautomatiseerde afwateringskunstwerken zijn peilschommelingen ten gevolge van een verhoogde aanvoer uit het bovenstroomde gebied niet te vermijden: Conclusie: (C).

Hoewel er aansluitend op de broedplaatsen grote oppervlaktes grasland aanwezig zijn, zijn deze niet geschikt als foerageergebied voor kluut. Deze graslanden zijn nagenoeg allemaal in beheer als hooiland of hooiweide zodat er gedurende het broedseizoen een overwegend hoge, grazige vegetatie aanwezig is. Perceelsgrachten in deze percelen kennen een dichte begroeiing van riet of liesgras wat ze voor kluut evenmin geschikt maakt. Pas na de eerste snede en dus na het broedseizoen, wordt het vee op een aantal percelen (lang niet alle percelen kennen nog nabegraving) ingeschaard waarbij de grasmat en slootoevers kort worden gehouden en slechts lokaal kleinschalige foerageerpotenties voor kluut kunnen ontstaan

BESPREKING

ANB:	Het voornaamste argument is de beperkte potentie van dit gebied. Ook de afspraak rond kalibratie gaat qua opvolging volgens de G-IHD. Niet tussen de gebieden. Afspraak was dat aan de S-IHD-besluiten niet geraakt wordt tot 2020.
VOKA:	Besluiten zijn goedgekeurd zonder de kalibratie-afspraken waar te maken.
NP:	Dat is ter sprake gekomen op de WBC en BOLOV, en het ging herbekeken worden.
VOKA:	Haalt aan dat dit in het verleden is misgelopen.
ANB:	De bedoelde afspraak is niet duidelijk en zal worden nagegaan in de verslagen van destijds. Op dit moment is het doel van de G-IHD bereikt.
VOKA:	Staat los van het feit dat er potenties zijn in het gebied. Er kunnen doelen gesteld worden. Misschien moeten er andere zaken en locaties herbekeken worden.

NP:	Kluut wordt daar geplaatst omwille van de natuurlijke dynamiek en potentiemogelijkheden. In dit gebied zal je onvoldoende dynamiek krijgen om pioniersvegetatie voor kluut te behouden.
VOKA:	Er zijn zeker beheerinspanningen nodig. Dit zal je nergens zonder kunnen.
NP:	Vandaag klopt dit, maar het is de bedoeling in die gebieden waar kluut werd gealloceerd, er dynamiek ontstaat. Waterpeilen zijn hier zeer sterk geregeld tot stabiele peilen.
ANB:	Overstromingen hebben in dit gebied geen impact op de vegetatie omdat er te weinig stroming bij gepaard gaat. Met als gevolg dat er geen kust-ecosysteem dynamiek aanwezig is
VOKA:	Er is wel een vergelijking met kustpolders. Als het daar kan, kan het hier ook.
INBO:	In principe heeft elk grasland in de kustpolders potentie voor kluut, als je er afgraaft. In de IJzer-vallei komt kluut niet historisch voor. Zou hier enkel kunnen blijven als je beheerwerken doet enkel in functie van die soort. Vraag is of we dat doen?
VOKA:	Dat is een maatschappelijke vraag. De essentie is: is het mogelijk. Volgens mij wel.
ANB	Als je iets afgraaft voor rietvogels, komen daar meteen steltlopers op af. Het initiële doel mag niet vergeten worden.
VOKA:	Wil een open gesprek voeren over herkalibratie van de soort.
NP:	Afgravingen zijn voor andere doelen die in dit rapport in rekening zijn gebracht. Het zou dan gaan om bijkomende oppervlakten.
VOKA:	Er zijn mogelijkheden tot synergieën om de slikken te behouden.
ANB:	We maken de afspraak om een herkalibratie voor Kluut aan de kust te bekijken. Hier moeten we rekening houden met kostprijs en andere, zoals de doelen voor het Zwin. Dit zal sowieso niet voor de eerstkomende jaren gebeuren.
VOKA:	Akkoord. Het discussiepunt blijft behouden.

BESLUIT

Het discussiepunt blijft behouden

1.4.

(VOKA): aanpassen van instandhoudingsdoelstellingen aan recente evoluties/actuele seizoensgemiddeldes

VRAAG

(VOKA)

Pagina 100/2324: “Doelstelling voor Kolgans dient vastgelegd te worden op 7.750 ex als seizoensgemiddelde.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Conform de afspraken in het G-IHD rapport en het besluit tot vaststelling van de Gewestelijke Instandhoudingsdoelstellingen, worden de tot doel gestelde aantallen bepaald als gemiddelde van de voor de soort bepaalde referentieperiode 2001/02 - 2006/07, niettegenstaande de seizoensgemiddelden in de SBZ sindsdien sterk zijn gestegen.

In deze fase van het IHD-proces werd er voor gekozen om de doelen te bepalen op basis van het bestaand Vlaams afsprakenkader ter zake zoals beschreven in de G-IHD. Het eventueel herzien van de manier waarop de overwinterende aantallen worden uitgedrukt, is onderwerp van de voorziene evaluatie van de G-IHD.

VRAAG

Hierbij aansluitend: Pagina 100/2324: “Doelstelling voor Rietgans dient vastgelegd te worden op 200 ex als seizoensgemiddelde”.

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Conform de afspraken in het G-IHD rapport en het besluit tot vaststelling van de Gewestelijke Instandhoudingsdoelstellingen, worden de tot doel gestelde aantallen bepaald als gemiddelde van de voor de soort bepaalde referentieperiode 2002/03 - 2007/08, niettegenstaande de seizoensgemiddeldes in de SBZ sindsdien sterk zijn gestegen.

In deze fase van het IHD-proces werd er voor gekozen om de doelen te bepalen op basis van het bestaand Vlaams afsprakenkader ter zake zoals beschreven in de G-IHD. Het eventueel herzien van de manier waarop de overwinterende aantallen worden uitgedrukt, is onderwerp van de voorziene evaluatie van de G-IHD.

VRAAG

Hierbij aansluitend: Pagina 103/2324: “Doelstelling voor Wulp dient vastgelegd te worden op 570 ex als seizoensgemiddelde.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Conform de afspraken in het G-IHD rapport en het besluit tot vaststelling van de Gewestelijke Instandhoudingsdoelstellingen, worden de tot doel gestelde aantallen bepaald als gemiddelde van de voor de soort bepaalde referentieperiode 1999/2000 - 2006/07, niettegenstaande de seizoensgemiddeldes in de SBZ sindsdien zijn gestegen.

In deze fase van het IHD-proces werd er voor gekozen om de doelen te bepalen op basis van het bestaand Vlaams afsprakenkader ter zake zoals beschreven in de G-IHD. Het eventueel herzien van de manier waarop de overwinterende aantallen worden uitgedrukt, is onderwerp van de voorziene evaluatie van de G-IHD.

BESPREKING

VOKA:	Er zijn voorbeelden, ook in dit rapport, van inconsequenties waarin ook andere beschouwingen
-------	--

	<p>worden meegenomen. Er zijn vele baten reeds aanwezig van het NI-project. De seizoensgemiddelden van een aantal soorten zijn al gestegen. Waarom niet meenemen als doel, dit is als baat voor G-IHD.</p> <p>De vraag gaat niet over verandering van methodiek, maar over de evolutie van op het terrein mee te nemen in de doelen. Dit draagt ook bij tot de totaaldoelstelling van de G-IHD</p>
ANB:	Inhoudelijk klopt dit, maar de G-IHD zijn gebaseerd op een welbepaalde parameter en ook zo beslist.
VOKA:	Het gaat niet over de manier van uitdrukking als seizoensgemiddelde. Als een gebied verslechterd zou zijn, zou het doel behouden zijn. Hier is er vooruitgang omwille van NI. Laat ons die positieve elementen meenemen.
L&V:	Wat gebeurt er als de doelen dan niet gehaald worden?
VOKA:	De doelen zullen gehaald worden, de aantallen stijgen.
ANB/INBO:	De stijging van de aantallen ganzen is niet gekoppeld aan de acties van het NI gezien die het Blankaartbekken in zekere zin minder geschikt maken voor ganzen. De verklaring van de populatietoename in deze SBZ is eerder te verklaren door de algemene populatietoename en een herverdeling binnen de overwinteringsgebieden.
VOKA:	De NI hebben wel voor een verbetering van het gebied gezorgd.
ANB:	Dezelfde discussie is gevoerd in de beheercommissies ikv Sigma. Ook daar bleven we bij de G-IHD-afspraken. Laat ons dat hier ook doen.
VOKA:	In andere gebieden kan het draagvlak minder zijn. In dit gebied moet er toch een draagvlak zijn voor hogere doelen, het is ANB-NP-gebied.
INBO:	Het is moeilijk op voorhand in te schatten. We kunnen beter na evaluatie bijsturen in plaats van op voorhand.
VOKA:	Er zijn al waterpeilverhogingen gebeurd die positief werken op overwinterende ganzen toe. Waarom niet meenemen?
ANB:	Na fase 1 komen twee bijkomende fasen van vernatting (met als doel rietland), die het gebied minder geschikt zullen maken voor ganzen binnen het NI-project.
BB:	De maatregelen moeten aangepast worden aan de doelstellingen. Misschien moeten we de discussie stellen welke doelen we willen stellen?
ANB:	NI is gestart na een klacht bij de Europese Commissie. Daarop zijn doelen gesteld en maatregelen in het NI vastgesteld. Dat was van voor de G-IHD, er was dus nog geen Vlaams kader. Hier is toen reeds de afweging gemaakt voor deze doelen.
INBO:	Het SBZ-gebied is groot genoeg om de soorten die moeten verhuizen op te vangen. Daar is rekening mee gehouden
VOKA:	Deze achtergrond is niet opgenomen in het rapport. Ik ben graag bereid om te kijken wat de effectieve toekomst zal zijn voor het hele gebied.
ANB:	De essentie van het NI in uitvoering van het Raamakkoord is om te focussen op rietvegetaties.

	De doelen zijn haalbaar in de wetenschap dat ze het gebied De Blankaart minder aantrekkelijker zullen maken voor andere soorten. We zitten met het gegeven dat watervogels sterk fluctueren ifv voedselaanbod.
VOKA:	We nemen dit discussiepunt mee. Het gaat niet enkel over ganzen, ook andere overwintersaars, zoals wulp.

BESLUIT

Het discussiepunt blijft behouden.

1.5

(VOKA): beoordeling LSVI bruine kiekendief

VRAAG

(VOKA)

Pagina 161/3325: "Conclusie C voor broedsucces en waterniveau lijken hier zeer streng. Een conclusie B lijkt meer aangewezen."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Hieronder verduidelijken we de beoordeling van die criteria die een quotatie 'gedegrademd' kregen:

Broedsucces: De laatste jaren is steeds minder dan de helft van de broedparen binnen de SBZ succesvol (uitgevlogen jongen) en dat geeft daardoor zelden gemiddeld meer dan 1 jong per broedpaar per jaar. In 2013 zijn bijvoorbeeld maar uit 3 van de 8 nesten jongen uitgevlogen, wat een gemiddelde geeft van 1 jong per paar (over de 8 broedparen uitgemiddeld). In 2015 waren 2 van de 5 broedgevallen succesvol met gemiddeld (over de 5 broedparen) minder dan 1 jong per broedpaar. Gezien in de LSVI-tabel de grens tussen voldoende en gedegrademd op 1,9 uitgevlogen jongen per broedpaar ligt, is de beoordeling (C-gedegrademd) correct.

Waterniveau: Er is in de SBZ amper waterriet aanwezig waarin de bruine kiekendief voldoende afgeschermd van landpredatoren kan broeden. De exacte nestlocaties worden jaarlijks in kaart gebracht zodat een goed zicht is op de precieze omstandigheden van de broedplek. Bij een gebrek aan waterriet is de bruine kiekendief in deze SBZ dus overwegend aangewezen op drogere rietvelden (waterpeil in het broedseizoen onder het maaiveld), hooilanden of brede rietkragen waarbij een verhoogd risico op nestpredatie door grondpredatoren komt kijken. De beoordeling (C- Gedegrademd) is dus terecht.

BESPREKING

VOKA:	Wat is de gemiddelde levensduur van bruine kiekendief?
INBO:	Vermoedelijk 7-8 jaar.
VOKA:	Ok, geen bijkomende vraag.

BESLUIT

Ok

1.6

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 29 e.v./596 e.v.: "Er worden doelen opgesteld voor soorten die niet tot doel gesteld zijn in dit SBZ-V. Wat gebeurt er als de doelen niet gehaald worden? Wat is de bijkomende impact op landbouw hiervan? Zolang het Departement Landbouw en Visserij hier geen zekerheid over heeft, wordt de opname van doelen voor deze soorten beschouwd als discussiepunt."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Deze opmerking wordt geïnterpreteerd als volgt: er worden soorten tot doel gesteld in dit ontwerp S-IHD-rapport waarvoor in het G-IHD-rapport geen verwijzing naar de SBZ terug te vinden is. Het gaat enerzijds om kleine zilverreiger, lepelaar, rietgans, roerdomp en steltkluut. Anderzijds om de bijlage II en III soorten (m.u.v. platte schijfhoren).

Het moet duidelijk zijn dat volgens de definitie van de term "*instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen gebied*" (=S-IHD's) met name: "*de verbeter- of behoudopgaven voor de Europees te beschermen habitats of populaties van Europees te beschermde soorten en hun leefgebieden, waarvoor het Europees te beschermen gebied is aangemeld of die in het Europees te beschermen gebied voorkomen*", er juridisch gezien instandhoudingsdoelstellingen kunnen opgenomen worden voor Europees te beschermen soorten die in het betreffende SBZ voorkomen.

Vogelsoorten

Kleine zilverreiger, lepelaar en steltkluut hebben zich pas recent, na het tot stand komen van het G-IHD-rapport, gevestigd als broedvogel in deze SBZ. De vermelding van rietgans is eveneens ingegeven door recente evoluties in aantallen (sterke stijging) na het tot stand komen van het G-IHD-rapport. Gezien de recente realiteit de motivatie is om deze soorten op te nemen en gezien ze meeliften met de doelen voor andere soorten, vereist de opname van deze soorten geen bijkomend ruimtebeslag.

Met betrekking tot de kleine zilverreiger wordt in de G-IHD een uitbreiding van het areaal voorzien, waar de opname van instandhoudingsdoelen voor deze soort in deze SBZ, waar de soort actueel tot broeden komt, toe bijdraagt. Ook is het doel volgens de -IHD het behoud van een populatie van **minimaal** 20 broedparen. De opname van doelen voor deze soort zou geen extra vereisten noch leefgebied met zich mee brengen bovenop het actuele leefgebied, de reeds voorziene acties in het kader van de natuurinrichting en het Raamakkoord. Door de opname van kleine zilverreiger in het ontwerp-S-IHD-rapport en gelet op het doel van uitbreiding van het areaal, wordt de vraag gesteld of de specifieke situatie (recente vestiging na het tot stand komen van het G-IHDrapport) van die aard is om zonder de GIHD aan te passen alsnog een doel voor kleine zilverreiger op te nemen. Met betrekking tot de roerdomp is de voorwaardelijke opname een gevolg van het soortenbeschermingsprogramma dat voor deze soort in de maak is. Eén van de scenario's is namelijk dat in het kader van dit soortenbeschermingsprogramma doelen voor deze soort in deze SBZ zouden worden voorzien (meer bepaald rond de Blankaart). Het is de bedoeling om in dit S-IHD rapport de eventuele doelen over te nemen die worden beslist in het kader van de besprekingen van de opmaak van het SBP roerdomp en de discussie over de opname als doel en indien zo, hoeveel, niet in het S-IHD-proces te voeren.

De opname van doelen voor lepelaar en steltkluut, beiden recent gevestigd als broedvogel in de SBZ, zullen evenmin leiden tot een noodzaak voor bijkomend leefgebied. Deze soorten liften oa mee met de doelen voor porseleinhoen, wulp en kleine zilverreiger. Het verschijnen van deze soorten (ook kleine zilverreiger) is te verklaren door de inmiddels uitgevoerde moerasherstelwerken van de natuurinrichting, die belangrijke oppervlaktes extra foerageer- en/of leefgebied heeft gecreëerd na de goedkeuring van de G-IHD. Het is aan de beheerders van de ingerichte percelen om deze op een goede manier te beheren zodat voldoende leefgebied aanwezig blijft en de doelen (minstens behoud actuele aantallen) gehaald worden.

Door de opname van lepelaar in het ontwerp S-IHD rapport, wordt de vraag gesteld of de specifieke situatie (recente vestiging na het tot stand komen van het G-IHDrapport) van die aard is om zonder de GIHD aan te passen alsnog een doel voor lepelaar op te nemen.

Door de opname van steltkluut in het ontwerp-S-IHD-rapport en gelet op het gegeven dat de GIHD van minstens 10 broedparen nog niet bereikt is in de SIHD-besluiten en het beslist beleid, wordt de vraag gesteld of de specifieke situatie (recente vestiging na het tot stand komen van het G-IHD rapport) van die aard is om zonder de GIHD aan te passen alsnog een doel voor steltkluut op te nemen. Voor overwinterende soorten is het de regel dat S-IHD enkel worden opgesteld voor de prioritaire gebieden die voor de soort in het G-IHD-rapport staan vermeld. Door de opname van rietgans in het ontwerp-S-IHD-rapport wordt de vraag gesteld of de specifieke situatie (sterke stijging sinds het tot stand komen van het G-IHD-rapport) van die aard is om van deze regel af te wijken zonder de GIHD aan te passen en alsnog doelen te formuleren. De rietgans lift mee met kolgans en eventueel kleine zwaan zodat een opname van een doelstelling voor deze soort niet tot bijkomende ruimte-inname of kwaliteitsvereisten zou leiden (zie ook p100).

Bijlage II en III soorten

Het voorstel is om het al of niet tot doel stellen van soorten van bijlage II en III te bespreken in de GOI. De afspraak uit het verleden is dat in zuivere Vogelrichtlijngebieden in regel enkel vogelsoorten n en soorten waarvoor er een beslist beleid is. tot doel kunnen gesteld worden. Hiervan kan in consensus afgeweken worden. Het moet evenwel duidelijk zijn dat de voorkomende soorten van bijlage III, ook al worden ze niet tot doel gesteld, onder het toepassingsgebied van de Passende beoordeling vallen.

Alle vermelde soorten komen actueel voor in het gebied, zij het dat niet van alle soorten een duidelijk beeld is van de verspreiding over de ganse SBZ of van de populatie. Dit wordt ook zo telkens in het rapport duidelijk weergegeven.

De meeste van deze soorten liften deels mee op het leefgebied van broedvogelsoorten gebonden aan water en moeras (bittervoorn, kleine modderkruiper, platte schijfhoren, watervleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en behoeven geen bijkomende oppervlakte leefgebied of extra kwaliteitsinspanningen bovenop wat voor de vogelsoorten wordt tot doel gesteld en reeds voorzien is binnen het natuurinrichtingsproject (m.u.v. de vissoorten en de platte schijfhoren die naar waterloopbeheer enkele aandachtspunten vereisen).

Voor alle soorten, met uitzondering van de kleine modderkruiper, wordt het behoud van de populatie vooropgesteld. Dit valt enerzijds te kaderen in de G-IHD-doelstellingen voor het behoud van de populaties van deze soorten, dan wel voor het behoud van het areaal. Een aantal Bijlage II en III soorten komt in deze SBZ namelijk voor op de grens van haar Vlaamse areaal zodat de SBZ op dat vlak van belang is. Het gaat hierbij meer bepaald om de poelkikker, franjestaart, kamsalamander, baardvleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Voor meervleermuis vervult de SBZ een centrale rol in het behoud van het areaal in westelijk Vlaanderen. Hoewel er in de buurt geen zomerkolonie meer aanwezig is, worden toch nog steeds regelmatig individuen (solitaire mannetjes?) vastgesteld. Gezien de SBZ via brede kanalen in verbinding staat met meest nabije gekende zomerkolonie in Duinkerke, en ook op deze kanalen regelmatig meervleermuizen worden vastgesteld, is het meer dan waarschijnlijk dat de SBZ nog steeds deel uitmaakt van het leefgebied van deze groep dieren. Door het verbeteren van de oppervlakte en kwaliteit van het foerageergebied (reeds gerealiseerd of nog te realiseren ihkv de natuurinrichting) is de potentie verhoogd voor de vestiging van een kolonie in de buurt.

Voor de opname van laatvlieger verwijzen we naar het G-IHD-rapport waar gesteld wordt dat de instandhoudingsdoelstellingen **in alle SBZ's** aan bod dienen te komen. De soort heeft actueel kolonies in SBZ en er net buiten en wordt verspreid over het gebied foeragerend waargenomen.

Het leefgebied van de baardvleermuis, franjestaart en gewone grootoorvleermuis beperkt zich eerder tot bossen, parken en tuinen, zoals staat beschreven in het S-IHD-rapport. Er wordt ten behoeve van deze populaties geen uitbreiding en ook geen uitbreiding van het leefgebied (laat staan bosuitbreiding)

voorgesteld zodat opnieuw geen impact op landbouw hoeft verwacht te worden. Deze soorten komen voor tot aan de rand van de Zandleemstreek. De open valleien en de open Westkustpoldervlakte op linkeroever van de IJzer biedt voor deze soorten weinig potenties.

Zowel van bittervoorn als kleine modderkruiper was de aanwezigheid ter hoogte van de SBZ ten tijde van de goedkeuring van de G-IHD gekend. De opname van deze soorten kan aldus gemotiveerd worden als belangrijk voor het behoud van het areaal. Voor kleine modderkruiper voorziet het G-IHD-besluit bovendien een uitbreiding van het huidige aantal populaties en van de omvang van de huidige populaties, waar de opname van de soort in deze SBZ eveneens toe bijdraagt. In deze SBZ is kleine modderkruiper reeds geruime tijd in opmars zodat de het bereiken van een gunstige lokale staat van instandhouding voor deze soort in deze SBZ zonder bijkomende inspanningen kan gehaald worden.

Voor kamsalamander voorziet het G-IHD-besluit het behoud en het versterken van de resterende populaties. De aanwezige populaties zijn in het ganse SBZ goed in kaart gebracht door recente gebiedsdekkende inventarisaties van het Regionaal Landschap IJzer en Polder. Een areaaluitbreiding is in deze SBZ niet aan de orde gezien het overstroombaar gebied geen geschikt leefgebied vormt voor de soort.

BESPREKING

L&V:	Voor een aantal soorten stel je dat deze pas recent voorkomen. Kan je meer uitleg geven?
ANB:	Er zijn recente evoluties, waardoor steltkluut, lepelaar, kleine zilverreiger gekomen zijn, en van deze kan je aannemen dat ze zullen blijven. Ze zijn aanwezig als broedvogel maar niet in de G-IHD opgenomen. In de G-IHD staat geen maximale doelstelling, dus daar beperkt de G-IHD de mogelijkheden op dit gebied niet. Voor rietgans is wel een referentieperiode, dus daar kunnen we de cijfers niet aanpassen.
L&V:	Hoe is er in het verleden omgegaan met soorten die niet door de G-IHD werden toegewezen?Ik heb de indruk dat een aantal zaken principieel zijn, die in de GOI beslist moeten worden.
ANB:	Onderscheid nodig tussen vogels en soorten bijlagen 2 en 3. Voor vogelsoorten zijn in het verleden geen spelregels afgesproken. We hebben geprobeerd de doelen voor deze soorten op te nemen omdat het op Vlaams niveau belangrijke broedpopulaties zijn, ifv de vooropgestelde areaaluitbreidingen
BB:	Deze discussie lijkt me tegengesteld aan de vorige discussie.
ANB	In het rapport maken we een analyse van de soorten die er zitten. Een aantal soorten zoals velduil en grutto wordt niet meegenomen omwille van geen G-IHD-doelen. Voor kluut zien we op termijn geen potenties. We motiveren het dus steeds in de tekst.
VOKA	Voor alle soorten moet beheer worden uitgevoerd. Ik zie hier een pluspunt voor de maatschappij.
L&V	Gaan deze soorten wel blijven?
INBO	De visie van NI is ingericht voor moeras- en rietsoorten, niet op kluut.
VOKA:	Er wordt niet enkel moeras ontwikkeld maar ook graslanden, plas-dras en dergelijke.
NP:	Dit klopt. Deze soorten (lepelaar e.a.) liften mee op de doelen. Ganzen zullen verschuiven.
ANB:	Voor kluut zal je blijvend extra inspanningen moeten doen, met hoge kosten.

INBO:	Steltkluut is meer te verwachten op vegetaties die in de winter nat staan en in de zomer slik vormen. Kluut is hier niet te verwachten, maar het kan wel.
APB:	Waarom zijn deze soorten lepelaar, kleine zilverreiger, steltkluut zo apart vermeld? Zijn deze niet toegewezen?
ANB:	Ze zijn inderdaad niet toegewezen. Ze waren toegewezen aan de gebieden waar ze toen aanwezig waren. Ze zijn hier opgenomen omdat ze effectief aanwezig zijn en omdat het door de G-IHD niet onmogelijk gemaakt wordt. Ze liften mee met de uitvoering van het raamakkoord. Er wordt geen extra oppervlakte of kwaliteit gevraagd.
INBO:	Het is ook een afweging vanuit de verwachting dat ze in andere gebieden zullen verdwijnen, zodat de G-IHD gehaald zullen worden.
NP:	Eveneens omwille van de areaaluitbreiding vanuit de G-IHD.
L&V:	Moeten de IHD voor die andere gebieden nog opgemaakt worden?
ANB:	Neen, die zijn omwille van overlap met SBZ-H al opgemaakt. Enkel Peer, IJzervallei, LSO en Kuifeend zijn nog onderweg.
APB:	Kan in het rapport het verband met de G-IHD verduidelijkt worden?
ANB:	Ok, dat doen we. We vullen het rapport aan met bovenstaand antwoord.
VOKA:	Is de NI duidelijk?
ANB:	We vragen aan VLM om kaarten of folders ter beschikking te stellen die de NI duiden.
L&V:	Over vogels is geen discussiepunt meer.
BESLUIT 1	Verduidelijking in de tekst rond de relatie tussen de soorten kleine zilverreiger, lepelaar en steltkluut en de GIHD, en vraag aan VLM voor extra informatie rond het Natuurinrichtingsproject aan de betrokkenen van deze werkgroep ter beschikking te stellen.
ANB:	Over bijlage 2 en 3-soorten willen we de discussie opnemen in het maatschappelijke overleg (GOI)
L&V:	Ik merk dat er geen rechtstreeks impact is voor landbouw.
APB:	Wij hebben hierover ook een opmerking gemaakt in 2.17. Graag als discussiepunt behouden.
ANB:	De opnamen van soorten bijlage 2 en 3 is in andere rapporten ook met discussie gebeurd. Bijvoorbeeld in Peer is beslist rugstreeppad wel, vleermuizen niet mee te nemen, al is dit nog steeds een discussiepunt. LSO enkel beslist beleid rond groenknolorchis meegenomen, zelfs SBP rugstreeppad is niet meegenomen
NP:	Bijlage IV-soorten HRL zijn niet gebonden aan SBZ. Het laat ook niet toe dat Vlaamse wetgeving hiervan afwijkt.
ANB:	De wetgeving is van die aard in Vlaanderen dat de passende beoordeling van toepassing is, ongeacht of het gebied voor de soorten van bijlage III natuurdecreet (bijlage IV Habitatrictlijn) is

	aangewezen. Het voorkomen van de soort op zich is voldoende.
VOKA	Rond Baard-, Franje en Grootoorvleermuis vind ik de argumentatie problematisch.
NP	Je hebt er alle baten bij ze in de doelen op te nemen, omwille van de PB. Er is elders gekozen omwille van landbouw om ze niet mee te nemen. Dit is een blunder. Als één iemand moeilijk wil doen over een PB rond een bijlage IV-soort die niet als doel is opgenomen, wint die elke rechtszaak.
ANB	Voorstel is om de discussie naar de GOI te verschuiven.

BESLUIT 2 De WBC gaat akkoord om het voorstel dit verder te bespreken op de GOI

1.7

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 32 e.v./607 e.v.: "Over het algemeen is er weinig kennis over de actuele toestand en aanwezigheid van de vleermuizen. Er moet eerst uitgegaan worden van monitoring vooraleer doelen worden vooropgesteld."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het voordragen van populatiedoelen voor vleermuizen is inderdaad niet evident, aangezien voor de meeste soorten in het algemeen te weinig gekend is van de populaties binnen de SBZ's. Vanuit het voorzorgsprincipe wordt nagegaan op welke vlakken de leefgebieden voor de vleermuissoorten in het SBZ kunnen verbeterd worden. Aangenomen wordt dat indien de leefgebieden voor bepaalde vogels verbeterd worden, de vleermuissoorten die daarbij gebaat zijn eveneens in een goede staat van instandhouding zullen of kunnen verkeren.

Iedere soort heeft haar eigen ecologische niche en dus haar eigen vereisten inzake zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden, winterverblijfplaatsen en connectiviteit. Toch is er een aantal algemene kwaliteitseisen te identificeren en kunnen op basis van de foerageerbiotopen aanvullende kwaliteitsaanbevelingen geïdentificeerd worden. Met die kennis kunnen aandachtspunten voor de leefgebieden in de SBZ geformuleerd worden.

In tegenstelling tot vele andere SBZ's, is de kennis van de verspreiding/aanwezigheid van vleermuizen in de zomerperiode in dit SBZ bovengemiddeld tot goed. Dit heeft in belangrijke mate te maken met het jarenlang opvolgen van de populatie meervleermuis die in Boezinge een kraamkolonie had en dagelijks in de SBZ maar ook verder, tot voorbij Diksmuide, kwam jagen. *En parcours de route* werden ook tal van andere soorten vastgesteld. De aanwezigheid van de soorten die in dit ontwerpverslag worden vermeld is dan ook niet verondersteld maar vastgesteld. Daarnaast kan vermeld worden dat enkele vleermuizenkolonies in de SBZ al geruime tijd op nagenoeg jaarlijkse basis worden opgevolgd: de kolonie watervleermuis in het Blankaartpark (en in mindere mate het niet vrij toegankelijke kasteelpark van Merkem) en de kolonies baardvleermuis op het Blankaartkasteel en op de kerkzolder van Merkem.

Niettemin zijn verspreidingsdata vooral gelinkt aan 's nachts vlot te betreden/oriënteren zones zoals het Blankaartpark, het Ieperleekanaal en de IJzer. Hierbij aansluitend kan nog meegegeven worden dat een soort bij de analyse werd vergeten nl. de kleine dwergvleermuis, die in 2011 op de Blankaart werd waargenomen.

Ter illustratie van bovenstaande bewering is onderstaand een kaartje uit www.waarnemingen.be weergegeven waarop puntwaarnemingen van de gewone dwergvleermuis in de SBZ staan aangeduid. Deze soort komt nagenoeg overal voor en geeft -mits beperkte ruis- een goede indicatie waar ooit batdetectonderzoek is verricht. Enerzijds valt op dat er zeer veel puntwaarnemingen zijn ingevoerd, anderzijds valt op dat deze geconcentreerd zijn langs wandelpaden, jaagpaden en wegen.

BESPREKING

L&V

Antwoord is OK

BESLUIT

In orde

1.8

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 32/608: "Gezien er weinig potentie is (wegens het boomloze karakter van het landschap) voor de watervleermuis, waarom wordt deze dan meegenomen?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Er is net zeer veel potentie voor watervleermuis, er zijn dan ook enkele grote kolonies aanwezig in de SBZ. Watervleermuizen zijn overwegend boombewonende vleermuizen (zelden ook in gebouwen) maar foerageren in open, waterrijk gebied. Als omgeving voor de kraamkolonie zoeken de dieren een bos waar meerdere geschikte holtes op korte afstand van mekaar aanwezig zijn. Vleermuizen verhuizen namelijk regelmatig tijdens het kraamseizoen. In de SBZ zijn er maar weinig bosjes aanwezig die aan de vereisten voldoen, maar ze zijn er wel en ze worden benut. Dit staat ook zo omschreven op pagina 32. Gezien het beperkt aanbod aan bosjes is het wel een aandachtspunt om de nodige zorg te dragen voor boombewonende vleermuizen bij het bosbeheer. Aan de andere kant biedt de SBZ zeer veel foerageergebied en zeer veel variatie in foerageergebied, zoals de naam doet vermoeden is deze soort sterk gebonden aan open water en moeras. Dit staat ook zo omschreven op pagina 32 bij de potenties.

BESPREKING

L&V	Er is weinig potentie maar wordt wel meegenomen. Dat klinkt eigenaardig. De uitleg is voldoende maar het blijft een rare formulering.
VOKA	Misschien onderscheid maken tussen locatie als woon- en foerageergebied - voor alle vleermuissoorten. Dit zal ook naar een passende beoordeling zeer relevant zijn.
ANB	Daar komt bovenstaand antwoord op neer. We verduidelijken dit.
BESLUIT	Punten 1-8 tot 1-12 zijn ok. Het onderscheid woon- en foerageergebied zal voor alle vleermuisen beter geduid worden. De discussie rond de bijlage soorten gaat verder gevoerd worden in de GOI.

1.9

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 22/611: "Gezien er weinig potentie is (wegens het boomloze karakter van het landschap) voor de laatvlieger, waarom wordt deze dan meegenomen?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Laatvlieger is één van de weinige soorten die overwegend in open en halfopen landschappen foerageert (zie: <http://ecopedia.be/36/dieren/Laatvlieger>). Daarnaast vormen moerasgebieden voor deze soort ook prima foerageergebieden. Het is wel zo dat op winderige dagen het insectenaanbod in het open broekgebied minder hoog is en dus minder interessant is om te foerageren maar op windluwe nachten kan deze soort de ganse oppervlakte van de SBZ gebruiken als jachtgebied.

Voor de opname verwijzen we verder naar het G-IHD-rapport waar gesteld wordt dat de instandhoudingsdoelstellingen in alle SBZ's aan bod dienen te komen.

BESLUIT

Cfr. 1.8

1.10

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 34/613-614: "Gezien de potentie beperkt is voor de baardvleermuis, waarom wordt deze dan meegenomen?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In het SBZ is actueel 1 zomerkolonie (geschat op een 25-30 moederdieren) aanwezig (Blankaartkasteel), daarnaast huist een belangrijke kolonie (geschat op een 70-80 moederdieren, wat het tot één van de grotere

gekende kolonies op Vlaamse schaal maakt) op de kerk van Merkem, enkele meters buiten de grens van de SBZ. Deze dieren gaan in de SBZ jagen (kasteelpark Merkem en aangrenzende zone). Het SBZ is dus relevant voor de soort, zij het beperkt tot enkele parken en bosjes. Verder noordwestelijk wordt het landschap zeer open (IJzerbroeken en Westkustpolders) wat voor deze soort inderdaad niet veel potenties biedt. De soort komt hier dan ook voor aan de rand van haar areaal zodat het behoud van deze randpopulaties belangrijk is.

BESLUIT

Cfr. 1.8

1.11

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 34/615: "Gezien de potentie beperkt is voor de franjestaart, waarom wordt deze dan meegenomen?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Deze eerder bosgebonden soort komt actueel voor in de SBZ en komt er voor aan de rand van zijn Vlaamse areaal. In functie van het vooropgestelde behoud van het areaal in de G-IHD is het behoud van populaties aan de rand van het areaal belangrijk.

BESLUIT

Cfr. 1.8

1.12

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 35/616: "Gezien de potentie beperkt is voor de rosse vleermuis, waarom wordt deze dan meegenomen?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De potentie als foerageergebied is zeer groot gezien deze soort in belangrijke mate foerageert boven moerasgebied (http://ecopedia.be/44/dieren/Rosse_vleermuis). De potentie van de SBZ voor kraamkolonies is veel kleiner gezien de soort daarvoor vooral in bossen huist. De soort legt dagelijks makkelijk grote afstanden af tussen verblijfplaats en foerageerplaats zodat in combinatie met een verblijf in het Praatbos, Koekelarebos, Vrijbos, Wijnendalebos of de Galgebossen de SBZ toch grote potentie heeft, zij het dan enkel als foerageergebied. Dit laatste zal beter geduid worden in het rapport.

BESLUIT

Cfr. 1.8

1.13

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 42/698: “Het Departement Landbouw en Visserij vindt niet terug dat de kleine zilverreiger aangemeld is voor dit SBZ-V (zie G-IHD pag. 439) en vraagt voor deze soort dan ook geen doelen op te nemen.”

Aansluitend, pagina 42/699: “Het Departement Landbouw en Visserij vindt niet terug dat de lepelaar aangemeld is voor dit SBZ-V (zie G-IHD pag. 460) en vraagt voor deze soort dan ook geen doelen op te nemen.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het ANB interpreteert deze vraag dat er in het G-IHD-rapport nergens een verwijzing voor de vermelde soorten naar deze SBZ werd gemaakt.

In het G-IHD besluit is voor soorten nergens een vermelding gemaakt naar een specifieke SBZ. In het G-IHD-rapport gebeurde dat wel, maar dit is ondergeschikt aan het GIHD-besluit. Daarnaast zijn na de goedkeuring van de G-IHD belangrijke evoluties opgetreden in het gebied, hierbij denken we in eerste instantie aan de uitvoering van de moerasherstelwerken en de fase 1 van de peilverhoging ihkv het NI de Blankaart. Dit heeft onder andere geleid tot de vestiging van lepelaar (sinds 2013) en kleine zilverreiger (sinds 2014) als broedvogel. De recente aanwezigheid heeft dus geleid tot het voorstellen van doelen, het belang van deze SBZ voor de soorten kon niet voorzien worden in het G-IHD-rapport.

BESLUIT

Antwoord ok. In orde

1.14

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 84/2069-2073: “Is het peilbeheer dat hier voor ogen wordt gehouden wel haalbaar, gelet op het voortraject van de Blankaart?”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Deze passage duidt het knelpunt voor de vermelde deelgebieden zonder bovenstroomse aanvoer, om in periodes van droogte het polderpeil op het huidige streefpeil te houden. Dit knelpunt beperkt zich niet tot de natuurwaarden maar gaat evenzeer op voor het handhaven van een wenselijk peil met betrekking tot het landbouwgebruik (drenken van het vee).

BESLUIT

In orde

1.15

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 93/2320: "Algemeen: zijn de soorten van bijlage II en III niet verkrijgbaar in de doelen? Waarom worden zij meegenomen?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zie de eerder passage bij discussiepunt 1.6 en verderop bij 2.17.

BESLUIT

In orde

1.16

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 93/2320: "Voor de meervleermuis is actueel geen populatie, maar het behoud van de actuele populatie wordt wel tot doel gesteld. Dit is tegenstrijdig."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Momenteel is er geen kolonie, dus voortplantende populatie, meer aanwezig in de regio en bij uitbreiding gans Vlaanderen. Wel wordt de soort nog waargenomen doch niet meer met de frequentie of met de aantallen van vroeger, toen de kolonie, die in Boezinge gevestigd was, nagenoeg dagelijks kwam foerageren in de SBZ (Kanaal Ieper-IJzer, IJzer, spaarbekken, Blankaart). Vermoed wordt dat deze kolonie zich heeft verplaatst naar Duinkerke, waarmee de SBZ via zowel het Lo-Kanaal als de IJzer via het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke mee in verbinding staat. Niettemin blijft de SBZ een zeer potentieel foerageergebied voor de soort, met de inrichtingswerken van het natuurinrichtingsproject zijn de potenties zelfs nog verhoogd.

Eventueel kan de doelstelling correcter geformuleerd worden als 'behoud van de huidige aantallen met mogelijks lokale uitbreiding ...' hoewel deze aantallen dan ook weer niet gekwantificeerd zijn.

BESPREKING

ANB	Het is een tekstuele onduidelijkheid. Deze dieren zijn moeilijk te kwantificeren, dus het is moeilijk te bepalen of het een populatie is '=kolonie met vrouwtjes en jongen, errond mannetjes'
NP	Verander het doel in 'behoud van het foerageergebied' als betere omschrijving

BESLUIT

De WBC gaat hier mee akkoord. Doel veranderen in 'behoud van het foerageergebied'

1.17

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 94/2320: "Er is geen duidelijk zicht op het voorkomen van de platte schijfhoren, maar toch wordt er een behoud van de actuele populaties vooropgesteld. Dit is tegenstrijdig."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De aanwezigheid van platte schijfhoren in de IJzervallei is reeds opgenomen in het G-IHD rapport . De soort is tot dusver enkel gemeld uit het Blankaartbekken, daarbuiten werd niet gezocht.

Het leefgebied in de broeken van Woumen en Merkem is de laatste jaren niet verslechterd, integendeel zelfs in kwaliteit verbeterd en in oppervlakte sterk uitgebreid, zodat kan aangenomen worden dat er nog steeds een populatie aanwezig is, al werd die niet gekwantificeerd.

Gelet op het G-IHDdoel "verbetering van de actueel gekende populaties en populaties op eventuele nieuwe vindplaatsen" is de opname van doelen voor de soort als beslist beleid dan ook te verdedigen.

BESPREKING

ANB	Met de opmaak van de G-IHD hebben we hier ook mee geworsteld omwille van onvoldoende gegevens. In de G-IHD is gesteld dat indien er nieuwe vindplaatsen zijn, deze tot doel gesteld mogen worden.
VOKA:	Toch moet overwogen worden of ze er effectief voorkomen en er potenties zijn.
ANB:	Ze komt er voor, ten noorden van de Blankaart.
L&V	Ok

BESLUIT

In orde, er wordt een doel voor platte schijfhoren opgenomen omdat dit reeds opgenomen was in het G-IHDrapport.

1.18

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 94/2320: "Op pag. 9 van het rapport wordt aangegeven dat er werk gemaakt werd van de aanleg van poelen. De kwaliteitsdoelstelling voor de kamsalamander geeft echter de indruk dat een nieuw netwerk moet worden voorzien. Dit wordt beter genuanceerd."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Inderdaad, rond nagenoeg alle recente vindplaatsen zijn recent bijkomende poelen voorzien of werden verlande poelen geschoond. Daarnaast werd in de omgeving, waar nodig, bijkomend voorzien in aanvullend landhabitat (houtkanten). Het behoud en beheer van de huidige aanwezige voortplantingspoelen rond de gekende populaties is voor de meeste populaties dus belangrijker dan het creëren van nieuwe poelen of houtkanten.

Wijzigen in 'behoud en waar nodig versterken van voldoende geschikte voortplantingspoelen en landhabitat ter hoogte van de populaties'.

BESPREKING

VOKA	Elders in de antwoorden wordt aangehaald dat houtkanten belemmerend zijn en verwijderd moeten worden
ANB	Dit gaat over opgaande bomen in het valleigebied. Kamsalamander zit aan de valleirand.
VOKA	Gelieve meer deelgebiedspecifiek te duiden. Het rapport is moeilijk leesbaar en interpreteerbaar doordat weinig op deelgebied/zones wordt toegewezen en op kaart wordt gezet.
ANB	We bekijken waar we een duidelijkere deelgebieden-toewijzing in het rapport en de doelen kunnen aanbrengen door de natuurclusters uit het begin van het rapport op kaart aan te geven.

BESLUIT In het rapport wordt de toewijzing aan deelgebieden, maar mogelijk, verduidelijkt.

1.19

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 94/2320: "Er is geen duidelijk zicht op het voorkomen van de poelkikker, maar toch wordt er een behoud van de actuele populaties vooropgesteld. Dit is tegenstrijdig."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De populatie die werd gevonden op de Blankaart is een op Vlaamse schaal geïsoleerde populatie die zich aan de rand van het areaal bevindt. Lokaal zijn er geen vrijwilligers die de nodige expertise hebben om gebiedsdekkend de verspreiding van deze soort in de SBZ in kaart te brengen. Het behoud van de actuele populatie slaat dus in het bijzonder op het behoud van deze populatie.

BESPREKING

ANB	Er is zeker een populatie op de Blankaart, erbuiten is niet geïnventariseerd. Dit is dus een kennislacune.
-----	--

BESLUIT Na de bijkomende uitleg is dit punt OK.

1.20

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 95/2320: "Voor de rosse vleermuis is actueel geen populatie, maar het behoud van de actuele populatie wordt wel tot doel gesteld. Dit is tegenstrijdig."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Van de rosse vleermuis is er inderdaad geen voortplantende populatie binnen de SBZ aanwezig (zie ook 1.12.), wel een niet gekwantificeerd aantal foeragerende individuen. In principe kun je het dan correcter formuleren als 'behoud van de huidige aantallen' hoewel deze dan ook weer niet gekwantificeerd zijn.

BESPREKING

ANB Het zelfde stelt zich voor de meervleermuis. We passen dit gelijkaardig aan.

BESLUIT Aanpassen in het rapport. Doel veranderen in 'behoud van het foerageergebied'

1.21

(Departement L&V): Handzamevallei

VRAAG

(L&V)

Pagina 100/2324: "In de kwaliteitsdoelstellingen voor de kolgans wordt aangegeven dat het gedegradeerd deelgebied Handzamevallei noodzakelijk is, doch de doelen worden nu al gehaald. Er wordt gevraagd dit niet als specifiek doel op te nemen."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Bij het doorvoeren van de geplande peilverhoging in het Blankaartbekken zullen enkele belangrijke foerageerzones voor kolgans verdwijnen (centrale delen van het Merkembroek, delen van de Rhillebroeken, Soetens broek, Nekkersbroek en het Vijfhuizenbroek). Kolgans foerageert immers vooral op vochtige graslanden met hier en daar een plasje water en niet op plas-dras of ondergelopen graslanden. Om te vermijden dat de soort zijn foerageergebied zal verleggen naar landbouwgebied buiten SBZ, is het voorzien van een alternatieve foerageerzone binnen SBZ te verkiezen.

Zie ook de verdere passage bij 2.59.

BESPREKING

L&V	Als de doelen gehaald worden, waarom moet dit herstel nog als doel opgenomen worden?
VOKA	Dit is omwille van het door te voeren peilverhoging in het Blankaartbekken.
ANB	We nemen deze verduidelijking op in het rapport. Is het doel Handzamevallei noodzakelijk?
BB	Neen, je kan de helft zakken.
VOKA	Over hoeveel exemplaren gaat het, waar gaan ze juist zitten?
NP	Het gaat over kolgenzen, je kan niet zeker zeggen waar ze naar toe gaan. Er zullen verschuivingen komen, dan is het raadzaam ze ergens op te vangen waar je ze wel wil.
ANB	Het is de bedoeling ze op de graslanden in de Handzamevallei te herbergen.

BB	Langs weerszijden van de Handzamevallei is veel groententeelt, is er geen groter risico op wildschade?
INBO	Als de kolganzen zich buiten de valleigraslanden van de Handzamevallei zelf, op de naburige akkers op de valleirand, begeven, zal dat eerder op maisstoppels en gerooide bietenakkers zijn
ANB	We voegen een zin toe: dit zal naar onze inschatting niet leiden tot een verhoogd risico op wildschade in de buurt van de Handzamevallei'

BESLUIT

Toevoegen van de zin in rapport: We voegen een zin toe: dit zal naar onze inschatting niet leiden tot een verhoogd risico op wildschade in de buurt van de Handzamevallei'

1.22

(Departement L&V): waterrietzanger

VRAAG

(L&V)

Pagina 104/2324: "Er is weinig gekend omtrent het voorkomen van de waterrietzanger in dit SBZ-V, maar toch wordt het behoud van de populatie tot doel gesteld. Dit is tegenstrijdig."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Over deze sterk bedreigde vogelsoort is in het algemeen niet veel geweten. Deze soort broedt voornamelijk in het oosten van Polen en Wit-Rusland. De soort trekt tijdens de najaarsmigratie doorheen West-Europa. Deze trek vindt 's nachts plaats. Overdag pleistert de soort in dichte, ontoegankelijke moerasvegetaties. Om de aanwezigheid en het relatief belang van een gebied voor deze soort te kunnen bepalen, zijn ringvangsten haast de enige mogelijke manier om het belang van een gebied voor de soort in beeld te brengen.

Recente intensieve ringcampagnes in 2014 (33 ex) en 2015 (24 ex) op de Blankaart geven een indicatie van het belang van het SBZ voor de soort. Het G-IHD-rapport vermeldt een gemiddeld aantal ringvangsten van 70 exemplaren per jaar wat deze cijfers in perspectief plaatst. In 2014 werd een derde van alle in 2014 in België gevangen waterrietzangers in de Blankaart geringd (aandeel van 2015 is nog niet beschikbaar). Het is niet duidelijk in hoeverre ook andere deelgebieden van de SBZ voor deze soort van belang zijn doch de Blankaart blijkt actueel één van de belangrijkste stop-over sites van Vlaanderen te zijn (geworden) wat het weerhouden van de soort rechtvaardigt.

Voor deze SBZ worden geen bijkomende leefgebieden of kwaliteitseisen voorzien bovenop wat reeds uitgevoerd en nog gepland is in het kader van het natuurinrichtingsproject en het Raamakkoord. Deze soort lift mee op de doelstellingen voor onder andere bruine kiekendief en porseleinhoen.

In het G-IHD-rapport is het SBZ IJzervallei opgenomen als een prioritair gebied en is een doel conform de afspraken wel aangewezen.

BESLUIT

Wijzigen van de formulering conform de G-IHD in: "behoud van foerageergebieden of pleisterplaatsen op de najaarstrekklocaties

1.23

(Boerenbond): Doelen bijlage II en III soorten

VRAAG

(Boerenbond)

“In hoofdstuk 8 worden populatie en kwaliteitsdoelstellingen voor soorten van bijlage II en III opgenomen. Bij de populatiedoelstellingen gaat dit zowel over de behoud van de actuele populaties, voor sommige wordt het argument van areaal gebruikt, voor andere dan weer niet.

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In de G-IHD wordt voor geen enkel van deze soorten (behalve platte schijfhoren) enige melding gemaakt van het belang van SBZ-V IJzervallei.

Bovendien moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de gebiedsgerichte en de soortgerichte beschermingsbepalingen vanuit de Habitatrichtlijn. Die worden ook verduidelijkt in het ‘Guidance document’ van de Europese Commissie over soortenbescherming¹. Gebiedsbescherming (art 3-10) is vooral gericht op de bescherming van leefgebieden van beschermde soorten en niet zozeer op de bescherming van individuen van beschermde soorten. Indien een soort niet in een gunstige staat van instandhouding verkeert, moet een lidstaat actief maatregelen nemen voor herstel en verbetering van leefgebieden binnen habitatrichtlijngebieden die voor de soort zijn aangewezen. Soortenbescherming (art 12-16) richt zich meer op de bescherming van individuele dieren. Deze gaan niet zo ver dat lidstaten actief maatregelen ter verbetering van de leefgebieden van een beschermde soort moeten nemen inde de SVI van de soort de wensen overlaat. De bescherming van de leefgebieden valt in beginsel buiten de soortenbescherming². Ook dit is een argument om zich binnen dit SBV niet verder te gaan dan het garanderen van de stand-still.

Bovendien gaat het hier weer over soorten zoals de poelkikker waarover grote vragen kunnen gesteld worden over de manier waarop actuele leefgebieden in kaart worden gebracht (cfr discussie actuele leefgebieden in zoekzonemodel) of is het zogenaamd actueel voorkomen van bepaalde soorten (platte schijfhoren, vleermuizen,..) amper onderbouwd.. In dit gebied moet gefocust worden op het realiseren van de doelstellingen voor de vogelsoorten waarvoor dit vogelrichtlijngebied belangrijk is.

Voor schijfhoren geeft het rapport zelf aan dat er te weinig info is om te bepalen wat de staat van instandhouding is. Hoe kan je dan doelen bepalen?

Boerenbond gaat dus niet akkoord met de expliciete opname van deze soorten in hoofdstuk 8 voor het Vogelrichtlijngebied IJzervallei.”

**Zie ook argumentatie en voorstellen discussiepunt 1.6.*

Het verwijzen naar de Habitatrichtlijn en het onderscheid daarin tussen gebiedsgerichte en de soortgerichte beschermingsbepalingen is niet geheel relevant, aangezien ook naar de bepalingen van de Vlaamse regelgeving gekeken moet worden. Die bepalingen, waarbij de S-IHD's ruimer mogen zijn dan alleen de aangemelde soorten, zijn niet strijdig met de richtlijn, en zijn dus even rechtsgeldig.

Zie verder ook de uitgewerkte verduidelijking onder 2.17

BESLUIT

Dit zal verder besproken worden op de GOI

¹ Europese Commissie, guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under the Habitats Directive 92/43/EEC, Final Version, february 2007.

² Richtsnoeren, p 20

1.24

(Boerenbond): roerdomp

VRAAG

(Boerenbond)

“In het ontwerp SBP roerdomp werden 4 scenario’s voorgesteld om de G-IHD doelen voor roerdomp te realiseren. Afhankelijk van het gekozen scenario worden er voor SBZ-V IJzervallei X aantal broedparen tot doel gesteld in dit gebied.

Op de WBC over dit ontwerp-SBP van 29 januari 2015 werd door Boerenbond aangegeven dat het niet mogelijk was de voorgestelde scenario’s te kunnen beoordelen aangezien deze zeer onduidelijk geformuleerd waren en de beschrijving te vaag om te kunnen oordelen. Op die WBC werd de afspraak gemaakt dat de betreffende gebieden zullen besproken worden (situering, potenties, knelpunten, eigendomssituatie, omliggend landgebruik,...), zodat de sectoren (Boerenbond in het bijzonder) een afweging kunnen maken tussen de verschillende scenario’s. Tot op heden is die afspraak nog niet uitgevoerd waardoor het ook niet mogelijk is nu de beoordeling te maken over het al dan niet opnemen van doelen in dit SBZ-V gebied.

Sowieso kunnen vragen gesteld worden bij de haalbaarheid voor IJzervallei aangezien de laatste jaren geen aanwijzingen zijn van broedpogingen.

Het is voor BB niet mogelijk te oordelen over het al dan niet opnemen van doelen voor roerdomp in SBZ-V IJzervallei zolang er geen duidelijkheid is over de voorgestelde scenario’s in het ontwerp SBP voor roerdomp.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het is inderdaad de bedoeling om in dit S-IHD rapport de eventuele doelen over te nemen die worden beslist in het kader van de besprekingen van de opmaak van het SBP roerdomp en de discussie voor opname als doel en zo ja hoeveel, niet in dit proces te voeren.

BESPREKING

ANB	Dit voorjaar wordt een volgend WBC gepland voor roerdomp waarbij de verschillende scenario’s meer in detail worden voorgelegd zodat een betere impact-inschatting kan gebeuren.
-----	---

1.25

(Boerenbond): ganzen

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 100: Verschillende ganzen blijken het ook in SBZ-V IJzervallei zeer goed te doen, als je de vergelijking maakt met de aanwezigheid van de laatste jaren t.o.v. de seizoensgemiddelden/wintermaxima als doel nodig voor de gunstige staat. Toch worden nog een aantal kwaliteitseisen opgenomen in het rapport (vb. voor kolgans) die belangrijke aanpassingen aan het huidig landgebruik vereisen (beweiding vs maai-beheer), herstel van gedegradeerde gebieden.

Aangezien de ganzen het hier zeer goed doen, ook met het huidig landgebruik, gaat Boerenbond niet akkoord met die vooropgestelde kwaliteitseisen voor ganzen/smient.

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Kolgans

- Gezien de kolgans in de SBZ een verstoringgevoelige soort is, is het vermijden van verstoring essentieel om duurzame foerageer- en rustgebieden voor de soort te realiseren binnen de SBZ. Dit tevens met het oog op het vermijden dat de ganzen naar het omringende landbouwgebied buiten SBZ gaan uitwijken .
- Kolganzen zijn grazers en grazen bij voorkeur op grasland dat kort de winter in gaat dus dat kwalitatief aspect is wel van belang. In principe hoeft dat evenwel geen gevolg van (na)beweiding te zijn, met de huidige technieken (voordroogkuil) kan er in principe nog een late snede worden geoogst eind september/oktober die een gelijkaardige korte grasmat achterlaat.
- Zie 1.21 en 2.59 voor wat betreft herstel van voor de soort gedegradeerde gebieden.

Smient

- Voor smient betreft de vermelding van het toelaten van overstromingen niet dat er actief moet worden onder water gezet. Deze passage is nl. een verwijzing naar het geleidelijk wegpompen van het overstromingswater na overstromingen.
- Gezien smient een verstoringgevoelige soort is, is het vermijden van verstoring essentieel om duurzame foerageer- en rustgebieden voor de soort te realiseren.
- Smienten zijn grazers en grazen bij voorkeur op grasland dat kort de winter in gaat dus dat kwalitatief aspect is wel van belang. In principe hoeft dat evenwel geen gevolg van (na)beweiding te zijn, met de huidige technieken (voordroogkuil) kan er in principe nog een late snede worden geoogst eind september/begin oktober die een gelijkaardige korte grasmat achterlaat.

Bij beide soorten wordt mbt de grasmat volgende aanpassing voorgesteld: *“Gerichte aandacht bij het graslandbeheer zodat de graslanden kort de winter in gaan*

BESPREKING

ANB	Het ging specifiek over de kwaliteitseisen.
BB	Ok

BESLUIT

In orde

1.26

(Boerenbond): verschillende vereisten compatibel?

VRAAG

(Boerenbond)

De tot doel gestelde vogelsoorten stellen zeer verschillende vereisten qua leefgebied (riet, open landschappen, moeras, graslanden,...) Uit het rapport valt onvoldoende op te maken in welke mate het leefgebied van de ene soort de aanwezigheid van de andere soort al dan niet tegenwerkt. Zo wordt op verschillende plaatsen vermeld dat er moet teruggekeerd worden naar traditioneel weidebeheer (wat is traditioneel? 50 jaar terug, 100 jaar terug, 1000 jaar terug?) omdat er nu te veel riet ontwikkelt, terwijl er wel heel wat rietvogels tot doel gesteld worden?

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In het onderdeel 'Essentie van het rapport' wordt voor iedere natuurcluster weergegeven voor welke soort deze van belang is (pagina 6 en volgende) en hoe de verschillende soorten daar in passen. Om op deze vraag te anticiperen werd hier al bewust een opsplitsing gemaakt tussen 'rietmoeras en natte ruigte' en 'open en laag moeras'. Beide vallen immers onder het begrip moeras maar vereisen voor de bijhorende soortgroepen een andere invulling (beheer). Het is niettemin perfect mogelijk om de ecologische vereisten die samenhangen met de doelstellingen van de verschillende moerasvogelsoorten te combineren en ze voor een belangrijk deel te laten samenspanen.

Vooraf voor soorten binnen de natuurcluster graslanden kunnen doelen voor verschillende soorten soms moeilijk compatibel zijn gezien deze zowel voor broedvogels als overwinterende vogels van belang zijn. Dit blijkt inderdaad misschien onvoldoende uit de tekst. Zo vergt kwartelkoning een afgestemd beheer met zeer late maaibeurt. Hierdoor kunnen de graslanden verruigen (verminderde afvoer van nutriënten) zodat ze enerzijds minder aantrekkelijk worden voor overwinterende watervogels, maar anderzijds kan hierdoor de geschiktheid voor kwartelkoning zélf gaan afnemen door een evolutie van de laat gemaaide percelen naar een ruigere/productievere vegetatie na verloop van tijd. Daarnaast zijn er soorten die 's winters ondiep overstroomde graslanden vereisen (goudplevier, wulp, kemphaan, slobbeend, pijlstaart, smient, wintertaling, kleine zwaan, ...) terwijl winterganzen eerder op de drogere graslanden te vinden zijn.

Het traditioneel graslandbeheer waarvan sprake doelt op het hooiweidebeheer: maaien én nabegrazen zoals dat op vele percelen nog steeds toegepast wordt, weliswaar in afnemende mate. Dergelijk beheer is overigens geenszins nefast voor rietvogels, integendeel, door het afgrazen van het riet (het vee wordt pas ingeschaard na het broedseizoen) wordt verruiging van de rietkraag tegengegaan.

BESPREKING

BB	Het is nu duidelijker dat inderdaad een keuze wordt gemaakt.
VOKA	Aantal essentiële zaken moet inderdaad in het rapport worden opgenomen, zodat het rapport leesbaarder wordt en ruimtelijk duidelijker
ANB	We nemen deze duiding op in het rapport.

BESLUIT Duiding over de compatibiliteit van een aantal soorten en het voortraject van Natuurinrichting wordt in het rapport opgenomen.

1.27

(Boerenbond): Rekening houden met maatschappelijke context

VRAAG

(Boerenbond)

"In het rapport wordt op verschillende plaatsen aangehaald dat door de opmaak van een landbouwgevoeligheidsanalyse en andere maatschappelijke inventarissen wordt rekening gehouden met de socio-economische context. Boerenbond kan echter op geen enkele manier vaststellen dat dit gebeurd is. Kan dit geduid worden?"

Heel sterk is dat er op pagina 85 dan wel wordt vermeld dat er dient rekening te houden met erfgoed en landschapswaarden. Dit is voor Boerenbond absoluut een discussiepunt. We verwijzen daarvoor naar de verschillende juridische analyses uitgevoerd nav de besprekingen ikv het zoekzonemodel: indien moet rekening gehouden worden met erfgoed geldt dat evenzeer voor de aanwezige landbouw."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De impact op landbouw werd op een aantal punten wel degelijk afgewogen bij de opmaak van het rapport. In het bijzonder wijzen we op het niet opnemen van doelen voor het op Vlaamse schaal zeer zeldzame habitat-subtype 6510 *grote vossenstaartgraslanden met weidekerveltorkruid* waarvan elders in Vlaanderen hoogstens relictten aanwezig zijn en potenties uiterst beperkt. In het G-IHD-rapport (pagina's 238-244) zijn meer dan voldoende concrete en expliciete verwijzingen aanwezig om de opname van doelen voor dit habitat in dit SBZ te overwegen. Temeer daar het habitatype zich actueel over tientallen zo niet 100 hectare en meer uitstrekt.

Doordat gebiedsexperts aangeven dat de huidige stikstofdeposities voor de goede staat van instandhouding van dit habitat niet als knelpunt worden ervaren, werd in functie van het vermijden van onnodige beperkingen op landbouwbedrijven het habitatdoel volledig achterwege gelaten. De duurzame instandhouding/ontwikkeling van het habitat wordt immers verondersteld voldoende gegarandeerd te zijn door het realiseren van de doelen voor het leefgebied van de kwartelkoning.

Daarnaast werd de impact op de landbouwsector afgewogen door alle doelen (ihb doelen voor moerasbroedvogels e.d.) maximaal binnen het Blankaartbekken (en in mindere mate bestaande moerassen in de overige deelzones bv. voor porseleinhoen) te voorzien en deze af te stemmen op de afspraken voortvloeiend uit het Raamakkoord en de voorziene natuurontwikkeling als gevolg van het natuurinrichtingsproject. Bijgevolg worden er buiten het Blankaartbekken dus geen doelen geprojecteerd die niet compatibel zijn met de huidige landbouwuitbating. Enige uitzondering hierop vormt de kwartelkoning, waarvan de doelen uit het goedgekeurd SBP voortvloeien en waarvoor de doelen niet volledig binnen het Blankaartbekken kunnen geplaatst worden.

Bij het uitwerken van de instandhoudingsdoelen bleken landschaps- en erfgoedwaarden op geen enkel punt een beperkende of bepalende factor. In deze SBZ speelt dit knelpunt niet.

BESPREKING

BB	Tweede paragraaf op blz 20 is onduidelijk
ANB	Er is reeds veel bloemrijk vossenstaartgrasland aanwezig, enkel het ontbreken van het weidekerveltorkruid in bepaalde deelgebieden maakt dat het niet als habitat kan opgenomen worden. Indien het tot doel gesteld wordt, zouden ook kritische belastingen (22 kg N /ha/jaar) gevolgen kunnen hebben voor landbouwbedrijven in de buurt. We voelen aan dat de kwaliteit actueel voldoende is, zonder dat bijkomende verstrenging niet nodig is. Daarom niet habitat rechtstreeks als doel, maar via kwartelkoning-leefgebied.
VOKA	Dan is de normzetting voor de PAS voor dat habitat te streng.
ANB	Neen, er is een standstill-verplichting op behoud van het HT en het zal dienen als leefgebied voor kwartelkoning. Maar gezien is afgesproken dat hiervoor geen stikstofdepositie wordt meegenomen in de PAS, is opname als doel voor kwartelkoning voldoende. Het is misschien onvoldoende om als habitatype te dienen, maar voldoende voor kwartelkoning.
VOKA	Dan mogen er ook geen andere doelen gesteld worden die het stikstofverhaal wel problematisch maken.
NP	Er is geen link tussen soorten en stikstofdepositie voor leefgebieden. Dat is een afspraak.
VOKA	Er is wel depositie in water. Dat is wel een problematiek voor landbouw naar waterkwaliteitsdoel.
ANB	Valleisystemen zijn doorgaans fosfor gelimiteerd, naar waterkwaliteit speelt stikstof een minder cruciale rol.

VOKA	Mijn suggestie is om voldoende wetenschappelijk onderbouwing hierrond te geven in zijn geheel naar nutriënten, fosfor, stikstof en waterkwaliteit
ANB	Waar in voorgaande IHD-rapporten de precieze invulling van die parameters voor soorten werd vermeld, werd dat er op vraag van de doelgroepen steeds uitgehaald.
NP	Inderdaad. Dit heeft geleid tot een gestandaardiseerde zin zoals in dit rapport mbt waterkwaliteit.
ANB	Wat nutriënteninput betreft via het water, zijn het ook eerder de grove groententeelt-percelen in de Zandleemstreek (bloemkolen, prei, ...) die een belangrijke bron vormen, eerder dan nutriënten afkomstig van bedrijven in de onmiddellijke omgeving.

BESLUIT

In orde mits herformulering van de alinea "doordatkwartelkoning" in het antwoord.

1.28

(HVV): verstoringsafstand

VRAAG

(HVV)

Pagina 74/1665-1675: "Het gebruik van verstoringsafstanden als een maat voor de verstoring is omstreden. Een vogel waarvoor de kost om de locatie te verlaten hoog is en daardoor pas later vlucht is immers gevoelig aan verstoring, terwijl dit niet blijkt uit een analyse van de verstoringsafstand (Gill et al. 2001). Bovendien wordt de verstoringsafstand ook beïnvloed door het seizoen, het habitat, de groepsgrootte en de frequentie van de verstoring tijdens de metingen (Krijgsveld et al. 2008). Wijzigingen in het gedrag en de verspreiding van soorten zijn meestal niet te vertalen naar veranderingen op populatieniveau van de soort. In die optiek moeten niet zozeer de verschillen in verstoringsafstand en tijd voor het hervatten van de activiteit worden bekeken, maar wel de verschillen tussen de invloed van de verschillende recreatievormen op de reproductie en de overleving van de vogels.

Gill, J.A., Norris, K. & Sutherland, W.J. (2001). Why behavioural responses may not reflect the population consequences of human disturbance. Biological Conservation, 97, 265-268."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het is correct dat verstoring in de SBZ alleen geen negatieve impact zal hebben op populatieniveau van de soort in kwestie. De reden waarom verstoringsafstand hier wordt aangehaald is omdat dit een belangrijke factor is die kan bepalen of de betrokken soorten in de SBZ hun vaste foerageergebieden zullen kunnen ontwikkelen en die daarbij een orde van grootte aangeeft voor een rustzone zoals die hier wordt beoogd.

Het heeft ons inziens geen zin om instandhoudingsdoelen voor bepaalde verstoringsgevoelige soorten voorop te stellen binnen de SBZ en daarnaast niet de nodige leefgebiedsvereisten te voorzien. Wil je voor verstoringsgevoelige soorten doelen opnemen, dan heeft dat dus consequenties die mee worden vorm gegeven door de verstoringsafstand te vermelden.

BESPREKING

APB	Inspanningen vanuit jacht voor rustzones vermelden in het rapport bij de positieve aspecten in de SWOT-analyse.
ANB	Dit staat reeds beschreven in het rapport, maar we voegen dit nog extra toe, met bovenvermelde

BESLUIT

Bijkomend aan de inspanningen mbt de rustzones, leveren wildbeheerders al een inspanning door het sluiten van de jacht op 15 november (Vogelrijk Gebied). Dit mag in het rapport benadrukt worden.

1.29

(HVV): predatorcontrole

VRAAG

(HVV)

Pagina 37/692, pagina 40/696, pagina 84/2060-2069, pagina 160/3295-3324, pagina 166/3395-3416:

“Er is sprake van predatie door grondpredatoren als probleempunt voor soorten zoals bruine kiekendief en roerdomp. Als maatregel om hierrond te werken wordt eventueel enkel ingezet op habitatinrichtingsmaatregelen zoals verhoging van het waterpeil. Hoewel HVV het een goede zaak vindt dat het habitat zo wordt ingericht dat predatie minder kans krijgt, willen we meegeven dat betere resultaten zullen worden geboekt voor de doelsoorten als bijkomend ook een predatorcontrole wordt toegepast. HVV vraagt daarom om ook een predatorcontrole op te nemen als maatregel in de gebieden.

Dit is bovendien niet enkel van belang in rietkragen maar ook in hooilanden (oa. bruine kiekendief en weidevogels). In dat kader is trouwens niet enkel een predatorcontrole van grondpredatoren zoals vos, maar ook van kraaiachtigen vereist. Bij soorten zoals kievit, wulp en goudplevier werd bij reeds een positief resultaat aangetoond van predatorcontrole (Fletcher et al. 2010).

Fletcher K., Aebischer N.J., Baines D., Foster R. en Hoodless A.N. (2010). Changes in breeding success and abundance of ground-nesting moorland birds in relation to the experimental deployment of legal predator control. Journal of Applied Ecology, 47, 263-272.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Een effectieve predatorcontrole vereist dat dat de predator in kwestie ook effectief controleerbaar moet kunnen zijn. Voor vos bestaat daarvoor een wettelijk kader maar voor een soort als hermelijn, waarvan in de SBZ al werd vastgesteld dat deze de kuikens van bruine kiekendief predeert, kan dat niet. Vandaar dat bij voorkeur habitatinrichtingsmaatregelen worden gerealiseerd omdat die op alle grondpredatoren tegelijk een invloed hebben.

Op dezelfde manier draagt het de voorkeur weg in het open gebied via habitatinrichtingsmaatregelen (verwijderen van te hoog opgaande bomen, struiken en eventuele constructies) potentiële nestplaatsen en uitkijkposten voor luchtpredatoren te vermijden in de omgeving van belangrijke grondbroedergebieden. Hierbij denken we inderdaad in eerste instantie aan de zwarte kraai.

Er werd afgesproken met de Vlaamse overleggroep (GOI) dat in de rapporten waar predatie mogelijks een knelpunt vormt, bij de mogelijke oplossingen volgende zin zal worden toegevoegd: *“Indien uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat predatie voor bepaalde soorten effectief een knelpunt is, kan predatorcontrole er voor het behalen van een goede staat van instandhouding, al dan niet tijdelijk, een oplossing bieden.”*

BESPREKING

APB	'Indien' moet weggelaten worden. Het blijkt een knelpunt.
INBO	Het is afgeleid uit een aantal samenlopende omstandigheden dat er wellicht een predatieprobleem is, maar het is niet in detail onderzocht. Vb zijn er geen waarnemingen van predatie door vos op kiekendief. Er is geen wetenschappelijk onderzoek gebeurd.
NP	Dit is een afspraak uit de GOI. Als hiervan afgeweken wil worden, moet dit op de GOI besproken worden.
APB	Het is duidelijk dat er een predatieprobleem is.
INBO	Er zijn sterke aanwijzingen dat er een predatieprobleem is. In Nederland is hierrond uitgebreid onderzoek gebeurd, waaruit harde conclusies konden getrokken worden. Dit is hier niet gebeurd.
APB	Er is algemeen wetenschappelijk onderzoek geweest en gebleken. Het is niet nodig enkel in dit gebied wetenschappelijk te onderzoeken.
VOKA	In het rapport wordt erkend dat er een predatorprobleem is en hoe het opgelost kan worden. Er zijn ook andere middelen mogelijk die kunnen bijdragen tot een goede staat van instandhouding. APB voegt er een middel aan toe.
INBO	Welke maatregelen ga je nemen, het is niet geweten welke soorten 'problematisch' predateren. Vos en kraaien worden in het gebied al bestreden. Als je bedoelt dat het verder gebeurt zoals nu gebeurt, ok.
APB	Er wordt nu van uitgegaan dat nu enkel kwaliteitsmaatregelen voldoende zal zijn.
INBO	Om over te gaan tot specifieke predatorcontrole is bijkomend wetenschappelijk onderzoek nodig.
ANB	We hebben er geen probleem mee om 'indien' te schrappen.

BESLUIT

Opnemen in het rapport van de zin: *"Uit dit rapport blijkt dat predatie voor bepaalde soorten effectief een knelpunt is. Predatorcontrole kan er voor het behalen van een goede staat van instandhouding, al dan niet tijdelijk, een oplossing bieden."*

2. Vragen ter verduidelijking – aanvullingen

2.1.

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 2/12: “Er wordt gesproken van “habitats” in de inleiding, moet dit voor zuiver SBZ-V niet enkel ‘vogelsoorten bijlage IV’ zijn?”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Actueel komen in het SBZ 3 Europese habitattypes voor, waarvoor geen doelen worden vooropgesteld. Voor de volledigheid worden deze vermeld in de technische fiche op pagina 4. De vermelding uit de inleiding verwijst hiernaar, we stellen dus voor het woord niet te schrappen. Tegelijk maken we van de opmerking gebruik om het woord ‘habitat’ te vervangen door het woord ‘habitattypes’ in functie van een correct woordgebruik.

BESPREKING

APB

Wordt dit in de GOI besproken?

ANB:

Neen, gewoon de vermelding zoals in duiding

BESLUIT

OK

2.2.

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 9/18: “Er wordt gesproken van een natuurinrichtingsproject, Graag zouden wij weten welke en waar deze plaats heeft. Een link zou moeten worden toegevoegd.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het betreft het natuurinrichtingsproject 'De Blankaart', ingesteld bij ministerieel besluit van 24 november 2006 (BS 15 december 2006) op grondgebied van Diksmuide en Houthulst. Een verwijzing naar het instellingsbesluit en de webpagina van het project op de website van de VLM (<https://www.vlm.be/nl/projecten/Paginas/DeBlankaart.aspx>) kan in voetnoot worden toegevoegd.

BESPREKING

ANB:

Zie voorgaande

BESLUIT

OK

2.3.

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 9/18: "Er wordt gesproken van een raamakkoord. Tussen wie, waar en wat? Een link zou moeten worden toegevoegd."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Een scan van het 'Raamakkoord inzake het waterbeheer in het Blankaartbekken' wordt meegestuurd als bijlage bij de agenda. Eventueel toe te voegen als extra bijlage bij het S-IHD-rapport en verwijzen in voetnoot.

BESLUIT

OK

2.4

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 10/18: "is het afbakenen en realiseren van effectieve rustzones en foerageergebieden noodzakelijk" - enkel in de periode van trek en overwintering."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De zin wordt aangevuld cfr. het voorstel: "..., is het afbakenen en realiseren van effectieve rustzones en foerageergebieden tijdens de periode van trek en overwintering noodzakelijk."

BESLUIT

OK

2.5

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 10/18: "waarin menselijke aanwezigheid en verstoring tijdens de trek- en overwinteringsperiode minimaal gehouden wordt, prioritair" - Te bekijken met WBE's en inpassing in faunabeheerplan voor aandacht in wildbeheer. Er moet ook rekening gehouden worden met de mogelijkheid tot bijzondere bejaging van 15 oktober tot 14 november voor schade aan landbouwteelten (andere dan permanent grasland weliswaar)."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zoals elders in het rapport reeds vermeld, zijn dergelijke besprekingen met alle WBE's in de SBZ gevoerd en werden de afspraken voor de zones, gelegen binnen de perimeter van het Vlaams Natuurreservaat IJzer- en Handzamevallei, vastgelegd in jachtpacht/jachtruil overeenkomsten. In deze overeenkomsten mbt jachtruil tussen het ANB en de WBE's is voorzien dat -in geval van schade op private percelen in de rustzones- in overleg met het ANB kan overgegaan worden tot bestrijding of bijzondere bejaging.

BESPREKING

APB | Komt overeen met positieve benadering zoals eerder vermeld. Antwoord ok

BESLUIT *OK*

2.6**(Privaat beheer)****VRAAG****(Privaat beheer)**

Pagina 27/489-490 en 27/499-500 (foute verwijzing?): *“Te checken of deze zijn opgenomen in H7 en 8.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Vermoed wordt dat deze opmerking slaat op de soorten uit tabel 4-1: deze komen allen terug in hoofdstuk 8. Hoofdstuk 7 behandelt de knelpunten. Indien iets anders bedoeld werd, kan dit misschien toegelicht worden op de vergadering.

BESPREKING

APB | ok. Verwees naar lepelaar, steltkluut, kleine zilverreiger

BESLUIT *OK*

2.7**(Privaat beheer)****VRAAG****(Privaat beheer)**

Pagina 49/925: *“Er wordt gesproken van een raamakkoord. het is ons niet bekend met en tussen wie dit akkoord is gesloten en waar het over gaat. Graag zouden wij meer uitleg krijgen over dit akkoord en een koppeling in de tekst terug zien.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zie 2.3. Indien een scan van het Raamakkoord wordt opgenomen in de bijlage van dit rapport zal er op deze pagina een voetnoot met verwijzing worden toegevoegd.

BESPREKING

APB | ok.

BESLUIT *OK*

2.8

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 49/925: "Toevoegen bijlage of link van Ruilverkaveling Reninge".

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De verwijzing naar 'de afspraken binnen de ruilverkaveling Reninge' zijn letterlijk overgenomen uit het rapport 'Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos - regio Kust-Polders-Westhoek - Operationeel uitvoeringsprogramma, april 2006' (p17). De ruilverkaveling werd nuttig verklaard bij ministerieel besluit van 25 mei 1999.

Meer informatie m.b.t. de ruilverkaveling Reninge: <https://www.vlm.be/nl/projecten/Paginas/Reninge.aspx>

Indien gewenst kan een verwijzing naar deze ruilverkaveling worden toegevoegd in voetnoot.

BESPREKING

APB	ok.
-----	-----

BESLUIT

OK

2.9

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 49/925: "In welk stadium is het RUP nu?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Vermoed wordt dat de vraagsteller polst naar het GRUP Blankaart-Merkembroek.

Dit GRUP is definitief, zoals staat vermeld op regel 927

BESPREKING

ANB	We voegen toe dat deze definitief is vastgesteld. De anderen zijn nog niet opgestart
-----	--

BESLUIT

Het rapport wordt aangevuld met een passus dat het GRUP Blankaart-Merkembroek definitief vastgesteld is.

2.10

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 65/1349 en 1352: "wildbeheerplannen" moet zijn "faunabeheerplannen."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De wildbeheerplannen zijn in principe uitdovend maar kunnen op heden nog bestaan - na de 6 jaar looptijd dienen alle WBE's een faunabeheerplan op te stellen. Actueel beschikken 3 van de 4 betrokken WBE's reeds over een faunabeheerplan (WBE De IJzervalleien, WBE Ieperlee, WBE Westhoek). WBE Westland werkt nog verder onder een wildbeheerplan.

Het woord wildbeheerplan kan dus blijven staan op regel 1349.

Voor de volledigheid kan in de titel van de tabel 6-13 (regel 1352) het woord faunabeheerplannen worden toegevoegd en kan de voetnoot ook geschrapt worden.

BESLUIT

Wordt in het rapport weergegeven als volgt: *faunabeheerplan (wildbeheerplan)*

2.11

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 74/1638: "Grondpredatoren worden genoemd, maar wat met de maatregelen voor luchtpredatoren?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Door opgaande houtige elementen (of andere constructies) in het gebied, die kunnen fungeren als nestplek of uitkijkpost, te vermijden en waar nodig te verwijderen. Daarnaast kunnen maatregelen worden genomen om de dekking gedurende de broedperiode en kuikenfase te maximaliseren door bvb. een latere maaidatum aan te houden. Uiteraard is luchtpredatorcontrole via de bestrijding van kraaiachtigen ook een mogelijke piste – zie hiervoor de eerdere vermelding bij discussiepunt 1.29.

Luchtpredatoren die zijn aangepast aan het jagen in open gebied (bruine kiekendief, velduil) worden verondersteld zelf integraal deel uit te maken van het ecosysteem; ze zijn doorgaans zelf ook grondbroeders en in die zin zelf kwetsbaar voor grondpredatoren. Deze vermelding hier is ten andere oa ingegeven vanuit de slechte staat van het broedbiotoop van de bruine kiekendief (zie ook de LSVI tabel van bruine kiekendief op pagina 161, criterium waterniveau). Voor broedvogels waarvoor in dit rapport doelen worden geformuleerd, worden luchtpredatoren niet als significante negatieve factor beoordeeld; ~~deze soorten leven dan ook doorgaans een eerder verborgen levenswijze in dichte vegetatie (porseleinhoen, kwartelkoning, blauwborst), nestelen op onbereikbare zones (ijsvogel) of zijn fors genoeg om zelf de strijd met luchtpredatoren aan te gaan (bruine kiekendief, reigerachtigen).~~

Zie ook discussiepunt 1.29.

BESPREKING

APB	Akkoord met het antwoord, maar betwist de stelling "zijn fors genoeg om zelf de strijd met luchtpredatoren aan te gaan (bruine kiekendief, reigerachtigen)" Kraaiachtigen en andere verjagen wel degelijk en roven nesten
INBO	Er is inderdaad reeds predatie vastgesteld door kraaien van nesten van bruine kiekendieven.
ANB:	We erkennen dit, maar er is geen zekerheid over de significantie. Dit antwoord wijzigt niets aan het rapport.
APB	Ik stel voor dat we hier dezelfde oplossing als voorgaande discussie nemen.

BESLUIT Het antwoord wordt gewijzigd in 'de meeste broedvogels' (voorlaatste zin). De laatste zin wordt geschrapt.

2.12

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 74/1669: "300 meter en meer" - Ook kleinere verstoringafstanden van 75 meter kunnen worden opgetekend. Hier moet ofwel komen te staan "75m en meer" of "tot 300 m en meer"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Uiteraard zijn er soorten die pas op kortere afstand worden verstoord doch deze passage werd geschreven met de meest verstoringgevoelige soorten in het achterhoofd. De suggestie 'tot 300 m en meer' is ook in die interpretatie in ieder geval correcter. Dit zal zo worden aangepast.

BESPREKING

INBO	Veel van die vogels komen in gemengde groepen voor. De meest verstoringgevoelige bepaalt de verstoringafstand.
------	--

BESLUIT

OK

2.13

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 74/1672: "wat er toe kan leiden dat..." Op basis van welke studie is deze uitspraak? Liefst schrappen.."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In de literatuur (Madsen et al. 1998, Krijgsveld et al. 2008) vind je terug dat regelmatig bejaagde soorten meer gevoelig zijn voor verstoring dan niet bejaagde of bejaagbare soorten. Anderzijds leren vogels wel vrij vlug in welke gebieden ze veilig zijn en welke niet. In die zin is de veronderstelling dat vogels in deze SBZ schuwer zijn

door de jacht over de grens in Frankrijk een hypothese maar ook niet meer dan dat. Deze passage wordt geschrapt.

BESLUIT

OK

2.14

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 75/1735: "Aankoopbeleid is niet meer relevant daar het nieuwe natuurdecreet de instrumenten voor natuurbeheer opentrekt naar alle beheerders, waardoor iedereen tegen gelijke vergoeding aan hetzelfde natuurbeheer kan doen. Duur aankoopbeleid is niet meer nodig."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Met betrekking tot de aankopen in het Blankaartbekken: zie de eerdere verduidelijking ivm het Raamakkoord onder punt 1.1.

Daarnaast betekent het verruimen van de instrumenten naar alle beheerders toe in het nieuwe natuurdecreet niet dat het aankoopbeleid a priori zal verdwijnen. Bovendien overstijgen in deze SBZ een aantal belangrijke relevante beheeringrepen het individuele perceelsniveau zodat op één of ander manier afstemming van het beheer over de percelen heen in een bepaald gebied zal moeten gerealiseerd worden. Aankoopbeleid is één van de manieren om dat te bereiken, het samenbrengen van verschillende eigenaars om een gezamenlijk afgestemd beheer uit te voeren op hun percelen is inderdaad een even valabele optie.

BESPREKING

APB

Vraagt de definitieve tekst van het aankoopbeleid (nota die aan de minister werd bezorgd)

BESLUIT

ANB bezorgt definitieve tekst van het aankoopbeleid

2.15

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 76/1745: "tussen wie werden er discussies gevoerd?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In essentie ging het om een tegengestelde visie op de te handhaven gebiedspeilen tussen de natuursector enerzijds (hogere peilen ivm vermijden van de verdere degradatie van moerasbiotopen op de Blankaart) en landbouwsector anderzijds (lagere peilen ivm intensievere uitbating in de omliggende broeken). Aanleiding was de plaatsing van het pompgebied op de Stenensluisvaart in 1953 dat aanvankelijk was bedoeld om percelen in het voorjaar sneller bereikbaar te maken. Na verloop van tijd werd het pompstation jaarrond ingezet en werden steeds lagere gebiedspeilen aangehouden zodat vastgesteld werd dat negatieve effecten op de natuurwaarden steeds groter werden.

BESLUIT

OK

2.16

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 76/1744: "Link naar raamakkoord toevoegen"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zie 2.3. Indien een scan van het Raamakkoord wordt opgenomen in de bijlage van dit rapport zal er op deze pagina een voetnoot met verwijzing worden toegevoegd

BESLUIT

OK

2.17

(Privaat beheer)

VRAAG

(Privaat beheer)

Pagina 93 e.v.: "Soorten bijlage II en III, Zijn zij juridisch wel scope van SBZ-V?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De definitie van de term "*instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen gebied*" (=S-IHD's) is zowel in art. 2, 65° natuurdecreet als art. 1, 14° van het BVR van 3/04/2009 de volgende: "*de verbeter- of behoudopgaven voor de Europees te beschermen habitats of populaties van Europees te beschermde soorten en hun leefgebieden, waarvoor het Europees te beschermen gebied is aangemeld of die in het Europees te beschermen gebied voorkomen*". Het onderstreepte deel sluit duidelijk niet uit dat er ook S-IHD's worden opgemaakt voor die andere soorten, waarvoor het gebied niet is aangemeld.

De in het BVR van 3/04/2009, art. 8, §1, vermelde onderdelen die moeten worden opgenomen in het rapport dat aan de basis van de S-IHD's voor een bepaalde SBZ moet liggen bevestigt dit nog verder, door in punt 1° te bepalen dat de daar vermelde analyse moet gebeuren voor de "*soorten waarvoor het gebied is aangemeld of die er voorkomen*". Ook in de overige punten van art. 8, §1, wordt de inhoud van het rapport duidelijk niet beperkt tot soorten waarvoor de SBZ is aangemeld, maar wordt uitdrukkelijk gesproken van 'Europees te beschermen soorten, die cfr. de definitie in art. 1, 10° van hetzelfde besluit ook de soorten van die twee bijlagen bevat.

Voor soorten die voorkomen op de bijlage II van het natuurdecreet moeten de meest geschikte gebieden (cfr. criteria in bijlage V.B, natuurdecreet) worden aangewezen als SBZ. Aangezien uit de vroegere oefening tot afbakening van de SBZ's niet naar voor is gekomen dat de SBZ moet worden aangewezen voor die soorten, is er inderdaad een terechte vraag of er doelen voor deze soorten kunnen worden opgenomen. De G-IHD's voor die soorten moeten dan worden geplaatst in SBZ's die wel voor die soorten zijn aangewezen.

Anders is het voor soorten van bijlage III, natuurdecreet; het is op die soorten dat wordt gedoeld met de onderstreepte zin hierboven als zijnde de soort die in de SBZ voorkomen. Tussen bijlage II en bijlage III bestaat een aanzienlijke overlap, en veel soorten komen op beide bijlages voor.

Het is wel van belang dat binnen de scope van de G-IHD's gebleven wordt als er S-IHD's voor dergelijke soorten worden voorzien. In art. 8, §1, 4° van het BVR van 3/04/2009 wordt hierover bepaald dat het rapport dat aan basis van de S-IHD's ligt een beoordeling moet bevatten "*van het belang van het Europees te beschermen gebied in kwestie voor elke relevante Europees te beschermen habitat en soort, in het licht van de*

op grond van artikel 6 vastgestelde gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen, en hieruit volgend een beoordeling van het belang van elke habitat en soort binnen het Europees te beschermen gebied in kwestie”.

BESLUIT

DP. Sluit ook aan bij nog te bespreken thema op de GOI.

2.18

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 4/15: “Is er een ecologische reden waarom er geen doelstelling wordt geformuleerd voor Kluit (*Recurvirostra avocetta*)? Zo ja, gelieve afdoende duiding te geven.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zie discussiepunt 1.3.

BESLUIT

Blijft een discussiepunt.

2.19

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 11-12/19: “Mogelijke interacties met vergunningsplichtige activiteiten: Het bedrijventerrein ten zuiden van Diksmuide omvat heel wat belangrijke bedrijvigheid, evenals zijn er nog bestaande bedrijven in de nabijheid van het SBZ. De afgeleverde vergunningen en bijhorende dossiers zijn consulteerbaar. Vraag: Zijn er actueel bedrijfsactiviteiten aanwezig in de omgeving van het gebied, die een aantasting kunnen betekenen voor de voorgestelde instandhoudingsdoelstellingen van het SBZ? zo, ja, welke? Gelieve deze dan duidelijk te op te lijsten + aan te geven wat de oorzaak is.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Een significante impact vanuit het bedrijventerrein Heernisse op de SBZ is op heden niet aanwezig en dit zal in de toekomst met vrij grote zekerheid zo blijven. De enige uitzondering hierop vormt de helihaven van Diksmuide (momenteel zonder uitbater) die voor een regelmatige verstoring van de avifauna zorgde in het aangrenzende gebied Oostdijk – Pellemaet door het af- en aanvliegen van helikopters. Dit gebied is een vast foerageergebied voor overwinterende kolganzen.

Het enige andere bedrijf dat relevant is in het kader van de vraag, is het drinkwaterproductiecentrum De Blankaart, uitgebaat door de Watergroep. Het spaarbekken vormt immers een belangrijke rust- en slaapplek voor watervogels. Het bewaren van de rust op het bekken vormt geen belemmering voor de bedrijfsvoering. Daarnaast kan het WPC door de inname van ruw water een impact hebben op de waterpeilen in het gebied. De Watergroep wordt dan ook nauw betrokken bij alle overleg met betrekking tot het waterbeheer in het Blankaartbekken, in het bijzonder bij de uitwerking van peilafspraken in het kader van het Raamakkoord.

BESPREKING

VOKA

VOKA vraagt dat de tekst in het rapport explicieter kan worden gemaakt. Is de paginaverwijzing juist? VOKA vraagt dat de eerste alinea uit het antwoord in het rapport wordt opgenomen. Dit is van belang voor de rechtszekerheid.

BESLUIT

De eerste alinea van het antwoord wordt in het rapport opgenomen.

2.20

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 26/476-481: "In het het G-IHD besluit wordt geen enkele uitspraak gedaan over het belang van gebieden voor soorten en habitats. Dit is enkel gebeurd in het betrokken rapport, en heeft enkel informatieve waarde. Dit blijkt ook navolgende tekst."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Correct. De tekst zal worden aangepast, er zal worden verwezen naar het G-IHD-rapport.

BESLUIT

Een verwijzing naar het G-IHD-rapport wordt opgenomen.

2.21

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 26/483: "Ook Kluut dient vermeld te worden als bijlage IV broedvogel die actueel tot broeden komt (cfr. pg 164 van het rapport) en moet eveneens opgenomen worden in tabel 4-1 5(R498)."

En aansluitend pagina 36/670 e.v.: "Ook Kluut dient vermeld te worden als bijlage IV broedvogel die actueel tot broeden komt (cfr. pg 164 van het rapport) en moet eveneens opgenomen worden in tabel 4-1 5(R498)."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zie discussiepunt 1.3.

BESLUIT

Cf discussiepunt 1.3.

2.22

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 36/691:

“Belangrijke delen van het gebied zijn in eigendom/beheer van ANB en/of natuurlandpunt (pg. 5 onderaan). Worden er door de betrokken beheerders niet systematisch inventarisaties uitgevoerd?”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In het Blankaartbekken wordt periodiek een broedvogelkartering uitgevoerd. In deze zone is er dus een behoorlijk goed zicht op de evoluties in de broedvogelstand. In andere deelgebieden van de SBZ gebeurt énkél een inventarisatie van de zogenaamde bijzondere broedvogels en geen systematische inventarisatie van alle broedvogels (m.u.v. overwinterende watervogels die wel gebiedsdekkend worden opgevolgd). Anders dan voor de compensatiegebieden van bvb de havens van Zeebrugge of Antwerpen, is het niet vanzelfsprekend om de nodige budgetten vrij te maken voor een intensieve gebiedsdekkende opvolging van de broedvogelstand.

Voor een totaalkartering van de broedvogels in het ganse gebied is het dus teruggrijpen naar de periode van de broedvogelatlas. In tussentijd worden énkél bepaalde deelzones, en voor bepaalde soorten het ganse gebied, opgevolgd zodat slechts voor een beperkt aantal soorten volledige en actuele informatie beschikbaar is over het ganse SBZ.

BESLUIT

We voegen waar mogelijk relevante informatie t.g.v. inventarisaties toe.

2.23

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 37-38/692: *“Potenties: Het verlandingsproces evenals de kans op predatie kunnen door meerdere methodes teruggedrongen worden. Waarom alleen verwijzen naar een verdere waterpeilverhoging? Waarom hier al iets naar voor schuiven? Waarom niet neutraler omschrijven?”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Terechte opmerking doch enige voorgeschiedenis ter kadering: Het verlandingsproces is geen natuurlijk gegeven. Het betreft eigenlijk een degradatie van moerasbiotopen door drooglegging (bouw pompstation in 1953) en is dus niet te wijten aan natuurlijke successie. De waterpeilverhoging in het Blankaartbekken vloeit daarnaast voort uit het Raamakkoord dat er het bestaand kader vormt voor het natuurherstel. Hierbij hebben alle betrokken partijen (natuursector, overheden, landbouwsector, waterbeheerders) zich akkoord verklaard met een peilverhoging (die feitelijk eigenlijk een peilherstel is).

Het is dus eerder een terugkeer naar de voor de gedegradeerde doelbiotopen gunstige waterpeilen dan het aanpassen van de waterpeilen om bepaalde biotopen te realiseren. De realisatie van het peilherstel wordt uitgevoerd in het kader van het natuurinrichtingsproject de Blankaart en is beslist beleid (MB maatregelen en

modaliteiten natuurinrichting dd 23 juni 2008 – BS 16 juli 2008). Bij de voorbereiding van de natuurinrichting werd ten andere de piste onderzocht om bijkomend waterriet te creëren door het afgraven/afplaggen doch de praktische problemen (amper draagkrachtige bodem in de rietlanden) zorgde voor onoverkomelijke of zeer dure logistieke uitdagingen voor de afvoer van de specie.

BESPREKING

VOKA:	Gebrek aan onderhoud is mede oorzaak van degradatie.
ANB	We hebben reeds afgesproken dat we de voorgeschiedenis van het raamakkoord beter zullen duiden. Is een bijkomende tekstaanpassing nodig?
VOKA	Ja: er moet openheid gehouden worden naar welke middelen toegepast zullen kunnen worden om het probleem aan te pakken.
BESLUIT	De omschrijving het raamakkoord wordt opgenomen in het rapport.

2.24

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 38/694 en Kaart 3.2.b: "Aanduiding van het Nekkersbroek op de kaarten!"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Een aanduiding van het Nekkersbroek (broekgedeelte tussen het Rhillebroek en de Blankaart) zal worden toegevoegd op kaart 3.2.b

BESLUIT

OK

2.25

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 43/699: "Ook Kluut dient vermeld te worden als bijlage IV broedvogel die actueel tot broeden komt (cfr. pg 164 van het rapport)."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het niet opnemen van kluut in hoofdstuk 5 volgt uit het niet opnemen van de soort in hoofdstuk 4. Zie de eerdere passage onder discussiepunt 1.3 voor de motivering hiervan.

BESLUIT

Discussiepunt.

2.26

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 86-87: “Er lijkt hier in de tekst (expliciet in R2216) een suggestie te zijn tot verwerving van percelen, alhoewel dit geen voorwaarde hoeft te zijn voor een gewenst beheer. Daarnaast is de verwerving in eigendom ook geen garantie tot het uitvoeren van een wenselijk beheer.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Terechte opmerking. Het klopt dat in essentie de eenheid/uniformiteit in beheer het cruciale element is en dat het verwerven niet a priori de enige mogelijke oplossing hoeft te zijn om dat doel te bereiken. Indien een aantal private eigenaars/beheerders in een bepaalde zone de handen in elkaar slaat om collectief een natuurgericht beheer te voeren, kan dit knelpunt ook worden opgelost. Deze mogelijkheid wordt toegevoegd in het lijstje van mogelijke oplossingen onder punt 4. De zin op regel 2216 wordt tevens aangepast in dezelfde zin.

BESLUIT

De mogelijkheid voor private eigenaars/beheerders wordt toegevoegd en dezin op regel 2216 wordt aangepast

2.27

(VOKA)

VRAAG

(VOKA)

Pagina 178 e.v.: “Bij heel wat overwinterende soorten dienen grafieken van seizoensgemiddelden toegevoegd te worden.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Momenteel werden slechts enkele grafieken ingevoegd, van wintermaxima van bepaalde soorten, die illustratief zijn voor recente evoluties, of die de schommelingen in aantallen tussen natte en droge winters illustreren (wat duidelijker met maxima dan met gemiddeldes kan worden geïllustreerd). Indien gewenst kunnen allerhande bijkomende grafieken en tabellen worden opgemaakt en bijgevoegd met een overzicht van wintermaxima en seizoensgemiddeldes per soort over de jaren heen.

BESLUIT

Een tabel wordt toegevoegd, zie voorgaande besluit bij punt 2.22.

2.28

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 5/17: "Onder het punt: wie is actief in het gebied, wordt in de eerste alinea aangegeven hoeveel oppervlakte er naar de verschillende bestemmingen gaat. Is er rekening gehouden met de bestemmingen van het RUP of gaat het hier enkel over het gewestplan?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De hier vermelde aantallen/verhoudingen zijn overgenomen uit tabel 6-1 (p48). Bij de analyse werd rekening gehouden met goedgekeurde gewestelijke, provinciale en gemeentelijke RUP's (PRUP Zuidwestelijke omleidingsweg, GRUP Blankaart-Merkembroek, PRUP Driegrachten, gemeentelijke RUP's Eindsdijk en begraafplaats Vleteren) zodat deze verhoudingen als zeer gedetailleerd en actueel kunnen beschouwd worden.

BESLUIT

Ok

2.29

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 7/17: "Tweede alinea: een overzicht van de wel/niet aangemelde van vogels (en met uitbreiding soorten) zou handig zijn."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De SBZ werd enkel aangemeld voor vogels - zie *Kuycken en Van Vessem, 1986*. Dit document wordt meegestuurd met de agenda en zat ook al vervat in de bijlage 3 van het ontwerp-S-IHD-rapport.

BESLUIT

Ok

2.30

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 10/17: "Eerste alinea onder punt 3: meermaals in het rapport wordt aangehaald dat een geleidelijke normalisatie van de piekpeilen bij overstroming geen negatieve impact heeft op het landgebruik (bv. pag. 77/1804-1807, pag. 84/2056-2058). Dit zou toch meer moeten gestaafd worden: enerzijds een aanduiding met wat bedoeld wordt met geleidelijke normalisatie, anderzijds hiermee gelinkt de schade aan graslanden die kan ontstaan bij te lange onderwaterstand. Dit zal intern ook nog aan onze graslandspecialist nagevraagd worden (Geert Rombouts)."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Met geleidelijke normalisatie wordt bedoeld dat bij overstromingen de maximale pompcapaciteit niet wordt ingezet tot het streefpeil terug wordt bereikt maar dat de ingezette pompcapaciteit evenredig daalt met de daling van de overstromingspeilen. Natuur is niet gebaat met zeer hoge peilen, ook naar buffering/veiligheid toe is het niet aan te bevelen deze hoge peilen te handhaven doch wanneer de piekpeilen afgevloed zijn, is het wenselijk het overtollig water geleidelijker weg te pompen zodat er gedurende een langere periode dan bij gebruik van maximale pompcapaciteit ondiep overstroomde graslanden aanwezig zijn in de SBZ.

De laaggelegen graslanden in de SBZ worden van nature gedomineerd door soorten die tolerant en aangepast zijn aan een regime van winterse overstromingen en langdurig stagnerend water. Het gaat hierbij meer bepaald om de grote vossenstaart, geknikte vossenstaart, rietgras en liesgras.

BESLUIT

OK, in rapport wordt verduidelijkt wat de geleidelijke normalisatie inhoudt.

2.31

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 22/414: "Gaat het voor al deze graslanden op dat er microreliëf aanwezig is? Want deze zin suggereert dit wel."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zo is dat, enkele individuele uitzonderingen niet te na gesproken (historische slibdepots, enkele individuele percelen die ooit als akker werden gebruikt e.d.). Enerzijds zijn alle graslanden in de overstroombare zone van oudsher voorzien van kleine laantjes en grachtjes om de afwatering van het gebied te optimaliseren. Daarnaast dragen grote oppervlaktes van het SBZ de sporen van intensieve veenwinning die een bijkomend microreliëf hebben nagelaten. Daarbovenop is hier en daar nog een microreliëf aanwezig als gevolg van differentiële compactie van bodemlagen (reliëfinversie in de polders).

BESLUIT

OK

2.32

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 22/420: "Graag verduidelijken wat deze ecoregio is en van waar deze term komt. Wat is de impact van dit begrip, bijvoorbeeld op juridisch vlak?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Een ecoregio is een gebied met specifieke kenmerken op het vlak van reliëf (vlak), bodem (veen en klei), geologie (mariene sedimenten afgewisseld met kustveen), hydrologie (nat) en klimatologie (kustklimaat). De IJzer- en Handzamevallei liggen weliswaar op rechteroever van de IJzer doch kennen eenzelfde oorsprong als

slikke en schorregebied als de rest van de kustpolders. De gekanaliseerde IJzer heeft pas na de inpoldering de IJzerbroeken afgesneden van de rest van de poldervlakte. De IJzervallei is dan eigenlijk ook helemaal geen vallei maar een uitloper van de westelijke kustpolders.

De term ecoregio duidt dus een regio aan met gelijkaardige voorgeschiedenis en abiotiek en bijgevolg gelijkaardige ecologische aspecten. Het heeft geen juridische waarde en mag in het bijzonder ook niet verward worden met de landbouwstreek 'de polders'.

BESLUIT Er is wel verwarring mogelijk tussen de ecoregio Polders en de landbouwregio de polders, die niet samenvallen. De term ecoregio wordt in de begrippenlijst van het rapport opgenomen.

2.33

(Departement L&V)

VRAAG (L&V)

Pagina 26/488: "Wordt dit SBP nog steeds in de loop van het voorjaar 2016 verwacht?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het is inderdaad de bedoeling het overlegproces voor dit SBP in de loop van het voorjaar 2016 terug op te pikken met het oog op het afwerken ervan in 2016.

BESLUIT Ok

2.34

(Departement L&V)

VRAAG (L&V)

Pagina 44/754-756: "Is de ontwikkeling van de zeggevegetatie voorzien in het huidig beheerplan? Indien niet, gaat deze ontwikkeling ten koste van de ontwikkeling van een andere vegetatie die dan op een andere plaats zal voorzien worden?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Bij vernatting van graslandpercelen evolueren sommige graslandvegetaties vanzelf naar grote zeggevegetaties, beheer kan daar doorgaans weinig aan bijsturen. Plaatsen waar grote zeggevegetaties ontwikkelen zijn lang nat en worden eerder laat (begin juli) gemaaid (eerder is vaak niet mogelijk wegens de hoge grondwaterstand).

Grote zeggevegetaties ontwikkelen zich doorgaans op nattere zones binnen percelen, in complex met dotterbloemgrasland en grote vossenstaartgrasland. Kleine hoogteverschillen in het gebied leiden door gewijzigde overstromingsduur, ander vochthuishouding etc. tot een mozaiek van voornoemde vegetatietypes, soms zelfs binnen hetzelfde perceel. Zolang het RBB voorkomt in complex met andere vegetatietypes kan het een deel uitmaken van het leefgebied voor zowel porseleinhoen (in combinatie met moerasvegetatie) als

kwartelkoning (in combinatie met drogere graslandvegetaties) en leidt dit niet tot bijkomende benodigde ruimte voor leefgebied voor deze soorten.

BESPREKING

ANB	Voor die soort waar de graslandvegetaties van belang als broedgebied zijn, mag het een mix zijn met zeggenvegetaties
VOKA	Over welke oppervlakte rietvegetaties spreekt men? Wat betekent dat naar de graslanden toe?
ANB	Fase 1 en 2 zijn gekwantificeerd, maar fase 3 niet. Er is dus geen beslissing over het definitieve peil, en dus ook geen effect naar graslanden toe te voorspellen
VOKA	Tussen welke vorken wordt gedacht?
ANB	We hebben afgesproken dat we een duiding over het NI-project toevoegen. Meer informatie is nog niet voorhanden.
VOKA	Er is noodzaak aan flexibiliteit omtrent de waterpeilen.

BESLUIT Duiding over het natuurinrichtingsproject met nagestreefde oppervlakte van vegetaties wordt in het rapport opgenomen.

2.34

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 51/976: "De Montreux-lijst wordt hier aangehaald, maar verder in het rapport wordt er nergens meer naar verwezen. Indien aan de aanwezigheid op de lijst voorwaarden verbonden zijn of de aanwezigheid erop kan opgeheven worden door bepaalde ingrepen, dan wordt daar best verder in het document naar verwezen. Graag ook wat meer info over wat de aanwezigheid op de lijst juist inhoudt."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De *Montreux record* is een instrument van de Ramsar-Conventie om de Ramsar-gebieden te identificeren waar negatieve veranderingen in de ecologische karakteristieken optreden en die hiervoor bijzondere aandacht vergen vanuit beschermingsoogpunt. Voor de gebieden die op de Montreux lijst staan is een ganse procedure uitgewerkt die beschreven wordt in:

http://www.ramsar.org/sites/default/files/documents/library/guidelines_for_operation_of_the_montreux_record_e.pdf.

Het uiteindelijke doel is dat er in nauw onderling overleg tussen het Ramsar-bureau en het betrokken land herstelmaatregelen voorgesteld en uitgevoerd kunnen worden waardoor het gebied opnieuw kan verwijderd worden van de lijst.

BESLUIT

Ok, begrip Montreux-lijst wordt toegevoegd bij de begrippenlijst

2.36

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 54/1043 e.v.: "Op 18 december 2015 zijn de stroomgebiedbeheerplannen en de bekkenspecifieke delen goedgekeurd. Dit wordt best aangepast (ook in de voetnoot)."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Deze passage zal worden aangepast aan de nieuwe waterbeheerplannen 2016-21.

BESLUIT

Ok

2.37

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 62/1301: "Kloppen de cijfers van de bosinventarisatie nog (gezien van 2001)?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Er zijn geen indicaties dat er t.o.v. de situatie 2001 significante wijzigingen zouden zijn gebeurd. Enkel op de Blankaart zijn sindsdien, in het kader van de natuurinrichting, op beperkte schaal wilgenstruwelen omgezet tot rietland.

BESLUIT

Ok

2.38

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 74/1669-1670: "Graag wat verduidelijking over de verstoringafstanden. Hoe moet dit worden gezien? Wat betekent het begrip?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De verstoringafstand is de afstand waarop een, in dit geval, vogel opvliegt als je hem nadert. Er bestaat ook nog een ander begrip: alertafstand, dat is de afstand waarop een vogel zijn normale gedrag zal wijzigen maar niet zal opvliegen.

BESLUIT

Ok

2.39

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 78/1826: "Een term als 'grote hoeveelheden' is weinig concreet. Er wordt gevraagd dit meer concreet aan te geven."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In het kader van het ecologisch herstel van de Blankaartvijver is een studie uitgevoerd die de instroom van nutriënten en sedimenten op basis van metingen en modellen heeft gekwantificeerd.

Voor 2002 werd de aanvoer naar de Blankaartvijver begroot op: 424 ton NO₃-N, 32 ton NH₄-N, 8,9 ton o-PO₄-P, 55 ton N-org, 7,1 ton Porg + pPO₄colloïdaal en 4737 ton zwevende stof. Kort en bondig kan gesteld worden dat de kritische last voor een stabiel zoetwaterecosysteem hiermee wordt overschreden. Gezien het gelijkaardig landgebruik in alle bovenstroomse bekkens van de toevoerende waterlopen kan aangenomen worden dat de problematiek daar gelijkaardig is.

Een niet-technische samenvatting van het rapport wordt met de agenda meegestuurd (Modellering van opp.water- en grondwaterstromingen en nutriëntenvrachten naar de Blankaart-Haskoning-

BESPREKING

BB	Zijn er geen recentere cijfers? De modellering is al redelijk oud.
ANB	Er zijn geen recentere intensieve modelleringen
BB	Op het map-meetpunt staan recente, lagere cijfers.
ANB	We duiden in de tekst dat er evoluties zijn voor bepaalde stoffen.

BESLUIT

Voor de term 'grote hoeveelheden' wordt in het rapport een verwijzing opgenomen naar de studie van Haskoning. Er wordt in het rapport tevens genuanceerd dat de situatie voor bepaalde stoffen zoals N sindsdien veranderd is: en de verontreiniging zakt. .

2.40

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 81 – Tabel 7-1: “De achtergrond van de cijfers is onduidelijk. Graag meer uitleg hierover in het document.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De cijfers in de tabel verwijzen naar de kwesties op de volgende pagina's. Dit wordt inderdaad beter aangepast en verduidelijkt in de kop van de tabel.

BESLUIT

Ok

2.41

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 86/2154-2155: “Graag enige verduidelijking bij het toepassen van de erosiebestrijdingsmaatregelen in het bovenstrooms landbouwgebied: zijn er beperkingen voor landbouwers? Gebeurt dit op vrijwillige basis (beheerovereenkomsten)? Zijn ze onderhevig aan de gewijzigde erosiewetgeving?”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Uiteraard kan dit voor landbouwers implicaties hebben gezien de afstroom van akkers in belangrijke mate bijdraagt tot de problematiek. Momenteel zijn diverse acties, vanuit de waterloopbeheerders en gekaderd in het integraal waterbeleid, lopende om af te toetsen in hoeverre de problematiek op basis van vrijwilligheid op te vangen valt.

In eerste instantie kunnen landbouwers worden aangespoord de wettelijk voorgeschreven afstand t.a.v. de talud van de waterloop te respecteren bij de veldbewerkingen. Daarvoor heeft de provincie West-Vlaanderen de campagne “*bluoft e beetje van de beke*” gelanceerd omdat té dichte bewerkingen bij de waterloop ook voor de waterbeheerder problemen stelt (zie: <http://www.west-vlaanderen.be/kwaliteit/Leefomgeving/water/Paginas/wonen-langs-een-waterloop.aspx>).

Om het inspoelen van nutriënten in deze SBZ te beperken neemt de provincie West-Vlaanderen op heden al het voortouw in samenwerking met Inagro, CVBB en de erosiecoördinator en in overleg met vertegenwoordigers van de lokale besturen, waterbeheerders en landbouworganisaties, om langs een aantal belangrijke waterlopen (Steenbeek, Ronebeek, Kemmelbeek, ...) via bedrijfsbezoeken landbouwers voor te lichten inzake de problematiek. Hierbij wordt bedrijfsspecifiek advies voorzien om via een meer duurzame manier van bedrijfsvoering mogelijke baten te realiseren op het vlak van waterbeheer en waterkwaliteit.

Wanneer de problemen dermate acuut zijn, zoals langs de Steenbeek te Houthulst het geval was, kan het aanleggen van oeverzones een oplossing bieden. Dergelijk project werd onlangs gerealiseerd door de Zuidijzerpolder om een antwoord te bieden op oeverafschuivingen langs landbouwgronden. Hierbij verliep de aankoop van de oeverstrook in der minne.

Bovenstaande voorbeelden uit de praktijk leren dat met de juiste maatregelen op de juiste plaats al heel wat te bereiken valt. Generieke maatregelen (beheerovereenkomst oeverstrook) blijken in de zandleemstreek minder goed aan te slaan.

Een aantal percelen is onderhevig aan de erosiewetgeving doch dit betreft percelen die bij de brongebieden gelegen zijn (West-Vlaamse Heuvels), op grote afstand van de SBZ.

BESLUIT

De context rond erosie en maatregelen wordt geduid in het rapport.

2.42

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 86/2193-2194: *“Graag aangeven om het hier om bestaande beheerovereenkomsten gaat of niet.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het gaat om bestaande beheerovereenkomsten die nu al van toepassing (kunnen) zijn in de SBZ. Dit zal verduidelijkt worden.

BESLUIT

Ok

2.43

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 90/2271: *“Hoe worden de laatste 4 kolommen van de tabel (vanaf bittervoorn, kleine modderkruiper, platte schijfhoorn tot kamsalamander en poelkikker) gelinkt aan de doelen voor het SBZ-V? Zij zijn niet opgenomen in de G-IHD.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zie 2.17.

BESLUIT

Ok

2.44

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 93/2320: *“Zowel bij de bittervoorn als de kleine modderkruiper wordt het opheffen van de vismigratieknelpunten naar voor geschoven bij kwaliteitsdoelstellingen. Het is onduidelijk of hier inname van agrarisch gebied mee gepaard zal gaan. Graag meer duidelijkheid hieromtrent.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Beide soorten zijn kleine visjes waarvoor geen ingrijpende constructies nodig zijn. Op heden lijkt het bovendien dat de compartimentering van het watersysteem niet verhindert dat de soorten zich over het ganse gebied kunnen verspreiden. Wellicht spelen overstromingen hierbij een rol. Niettemin is het een algemene aanbeveling om een vlottere genetische uitwisseling tussen populaties mogelijk te maken.

BESLUIT

Ok

2.45**(Departement L&V)****VRAAG****(L&V)**

Pagina 97/2323: “Voor de bruine kiekendief wordt onder de kwaliteitsdoelstellingen aangegeven dat de soort, ondanks het ontbreken van kwaliteitsvol habitat toch onregelmatig tot broeden komt. Wat wordt er dan beoogd qua kwaliteitsvol habitat? Om welke oppervlakte gaat het?”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In de Handzamevallei (waar deze passage over gaat) ontbreekt op heden inderdaad kwaliteitsvol broedgebied. De soort broedt er in brede rietkragen. Het voorzien van een grote oppervlakte waterriet als kwaliteitsvol habitat is in dit deelgebied minder relevant, het leefgebied is immers agrarisch gebied (hooiland met rietgrachten) en geen moeras. De vereisten van het leefgebied voor bruine kiekendief wijken enigszins af in het agrarisch gebied t.a.v. moerasgebied.

In het agrarisch gebied wordt voor de nestplaats een ecologische infrastructuur (rietkragen, faunaranden, ...) >5% van het agrarisch gebied per broedpaar vooropgesteld voor een gunstige staat en een oppervlakte foerageergebied van 100-200ha per broedpaar (zie INBO-advies INBO A 2008 191). In de Handzamevallei is actueel voldoende foerageergebied aanwezig doch onvoldoende ecologische infrastructuur.

BESPREKING

L&V:	Is dit foerageergebied nu aanwezig?
ANB	Ja in veelvoud
L&V	Ok

BESLUIT

Ok

2.46

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 97/2323: *“De term ‘mogelijks uitbreiding’ bij de populatiedoelstellingen voor de ijsvogel is vrij vaag. Wat wordt hier nu effectief beoogd en wat gebeurt er als deze doelstelling niet gehaald wordt?”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Eenzijds vereist deze soort helder water om in te vissen, anderzijds vereist de soort natuurlijke oevers waarin ze een nesthol kan graven. Er kan verwacht worden dat de waterkwaliteit verder zal verbeteren in de toekomst wegens het voortschrijdend afkoppelen van lozingspunten wat een aanleiding kan geven tot een stijging van de populatie.

Anderzijds vormt het beperkte aanbod aan geschikte oevers in de SBZ mogelijk een beperkende factor om de actuele broedpopulatie verder te doen stijgen. De huidige aantallen worden daarom als ondergrens beschouwd, een eventuele toename zal afhankelijk zijn van het aanbod aan geschikte nestmogelijkheden (die soms ook een tijdelijk gegeven zijn als gevolg van afkalvingen van oevers).

BESLUIT

De regel wordt gewijzigd in ‘ behoud populatie’

2.47

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 97/2323: *“Voor de bruine kiekendief wordt onder de kwaliteitsdoelstellingen aangegeven dat de soort, ondanks het ontbreken van kwaliteitsvol habitat toch onregelmatig tot broeden komt. Wat wordt er dan beoogd qua kwaliteitsvol habitat? Om welke oppervlakte gaat het?”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De natuurinrichting voorziet inderdaad al in het uitbreiden van de oppervlakte waterriet en waterrijk moeras. Voor deze soort ligt de focus ook volledig binnen deze perimeter. Het in stand houden en planmatig beheer gebeurt niet door de natuurinrichting maar is een taak van de beheerder, ook na afloop van het natuurinrichtingsproject.

Dit zal verduidelijkt worden in de tekst door het tussenvoegen van ‘zoals voorzien in het natuurinrichtingsproject de Blankaart. Planmatig beheer... ‘

BESLUIT

Ok

2.48

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 97/2323: "Voor de bruine kiekendief wordt onder de kwaliteitsdoelstellingen aangegeven dat de soort, ondanks het ontbreken van kwaliteitsvol habitat toch onregelmatig tot broeden komt. Wat wordt er dan beoogd qua kwaliteitsvol habitat? Om welke oppervlakte gaat het?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De natuurinrichting voorziet inderdaad al in het uitbreiden van de oppervlakte waterriet en waterrijk moeras. Voor deze soort ligt de focus ook volledig binnen deze perimeter. Het in stand houden en planmatig beheer gebeurt niet door de natuurinrichting maar is een taak van de beheerder, ook na afloop van het natuurinrichtingsproject.

Dit zal verduidelijkt worden in de tekst door het tussenvoegen van 'zoals voorzien in het natuurinrichtingsproject de Blankaart. Planmatig beheer...'

BESLUIT

Ok

2.48

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 98/2323: "De term 'mogelijks uitbreiding' bij de populatiedoelstellingen voor de kleine zilverreiger is vrij vaag. Wat wordt hier nu effectief beoogd en wat gebeurt er als deze doelstelling niet gehaald wordt?"

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De huidige populatie is nog klein, de draagkracht van het gebied voor de soort is nog niet bereikt. De voorziene realisaties van het natuurinrichtingsproject zullen in ieder geval voor voldoende foerageergebied zorgen doch het valt moeilijk te voorspellen op welke manier de populatie van deze naar het noorden oprukkende soort daarop zal reageren. Daarom wordt de actuele populatie als realistisch minimum beschouwd hoewel een toename tot de verwachtingen behoort.

Met de opname van deze soort wordt de G-IHD doelstelling van een broedpopulatie van minstens 20 koppels mee ondersteund.

BESLUIT

De zin wordt gewijzigd in "minstens behoud van de populatie".

2.49

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

“De tot doel gestelde vogelsoorten stellen zeer verschillende vereisten qua leefgebied (riet, open landschappen, moeras, graslanden,...) Uit het rapport valt onvoldoende op te maken in welke mate het leefgebied van de ene soort de aanwezigheid van de andere soort al dan niet tegenwerkt.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zie discussiepunt 1.26.

BESLUIT

Cfr. 1.26

2.50

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 7 (onderaan): *“Het waterpeil in de Blankaart wordt via een Natuurinrichtingsproject aangepast. Over enkele jaren zal het nieuwe peil van kracht zijn.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De in de natuurinrichting voorziene peilverhoging zal inderdaad al in belangrijke mate bijdragen tot het realiseren van een aantal kwaliteitsvereisten voor bepaalde soorten in deze SBZ.

BESLUIT

Een positievere formulering wordt toegevoegd

2.51

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 8 (d): *“Ruimen van waterlopen is ook in dit gebied noodzakelijk voor een goede waterhuishouding. Het blijft een landbouwgebied!”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Een functionerend waterstelsel is inderdaad een voorwaarde voor een goed waterpeilbeheer dat op zich de basis is voor landbouwproductie- en beheer (toegankelijkheid). Voorstel tot herformulering: *‘...waar in functie van een goed functionerende waterhuishouding periodiek ruimen en reiten...’*

BESPREKING

BB:

Het gaat om de zin 'Niettemin kan een te intensieve en te grootschalige ruiming negatieve effecten hebben op de ...

BESLUIT

We herformuleren deze zin positief

2.52

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 10 -2.: "Het verbod op verstoring mag er niet toe leiden dat een landbouwer zijn gronden niet meer kan betreden. Ook in de winter kan dit noodzakelijk zijn."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Terechte bedenking. Met deze passage werden evenwel geen beperkingen op dat vlak beoogd. Zie hiervoor verder bij 4.1. De zin wordt aangepast.

BESLUIT

Ok

2.53

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 11 – 4.: "Het maai-beheer moet aangepast worden voor de kwartelkoning. Later maaien in voorjaar (eind juli?) dit kost de boer behoorlijk veel opbrengst. Later maaien in het najaar of weidebeheer in sept-okt is moeilijk als je het waterpeil in die periode al verhoogt. Hier gaat op een realistische manier moeten omgegaan worden als men deze gronden nog in landbouwgebruik wil laten of er zullen instrumenten moeten ontwikkeld worden die zorgen voor een realistische vergoeding die rekening houdt met het geleden inkomensverlies (huidige BO's minder geschikt?)."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In eerste instantie dient de eerste snede in een aaneengesloten gebied uitgesteld te worden tot de eerste helft van juli om de vestiging van kwartelkoning te faciliteren. Blijkt de soort zich gevestigd te hebben, dan verlaat de maaidatum in de omgeving van de roepost meteen tot het einde van de zomer.

Dergelijke beheer is inderdaad niet vanzelfsprekend gezien dit voor de landbouwer grote consequenties heeft naar zowel de grasopbrengst als de kwaliteit. Zelfs wanneer de soort niet gevestigd blijkt dat jaar en er al half juli kan gemaaid worden.

Het knelpunt is het ANB reeds bekend; een gepast instrumentarium om hieraan tegemoet te komen zal onder meer in het kader van het goedgekeurde soortenbeschermingsprogramma kwartelkoning worden uitgewerkt. (Actie 5.1 - Ontwikkelen en invoeren 'Ad hoc'- maatregelenpakket voor kwartelkoning).

BESPREKING

BB	Dit is geen antwoord op de vraag zelf over het later maaien. Dan moet het waterpeil va die aard zijn dat nog kan gemaaid worden
ANB	Voor kwartelkoning moet er laat gemaaid worden, een eerste maaibeurt in het najaar. Dus moet men wachten met maaien tot september. In een natte nazomer kan dan al een maaiprobleem ontstaan. Via het SBP worden aangepaste vergoedingen voorzien. Kwartelkoning is geen soort van nat grasland, maar van vochtig grasland
BB	Een tweede snede moet mogelijk zijn, ipv nabegrazing.

BESLUIT

We voegen een zin toe die verduidelijkt dat de tweede snede ook haalbaar moet zijn.

2.54**(Boerenbond)****VRAAG****(Boerenbond)**

Pagina 11 (onderaan): "De vernatting kan ook buiten het gebied effect hebben: hier is een belangrijk aandachtspunt om hydrologisch te 'isoleren.' Dit is in het Blankaartgebied ook toegepast om het peil in bepaalde gebieden te verhogen zonder effect op andere gebieden. Er moet in de tekst komen dat neveneffecten moeten vermeden worden."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De beheersing van het waterpeil dient maximaal worden ingesteld in functie van het voorkomen van effecten buiten de bedoeld te vernatten zone. Indien in voorkomend geval dit toch het geval zou kunnen zijn, wordt naar flankerende maatregelen of andere oplossingen gezocht. De zinsnede 'tegelijk afgestemd is met ander landgebruik' verwijst hier naar.

BESLUIT

Ok

2.55**(Boerenbond)****VRAAG****(Boerenbond)**

Maatregelen nodig om nutriënten- en sedimenteninstroom te vermijden. In het rapport wordt op verschillende plaatsen verwezen naar die instromen, maar er wordt niet voldoende bepaald voor welke soorten dit dan een concreet probleem is. Dergelijke maatregelen kunnen pas als er grondig studiewerk gebeurd is over welke instromen, afkomstig van welke bronnen een specifiek probleem veroorzaken."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Dit is relevant voor alle soorten die rechtstreeks of via hun leefgebied afhankelijk zijn van een zekere basiswaterkwaliteit en wiens leefgebied door dichtslibbing of opslibbing leidt tot versnelde verlanding en successie.

Voor het grondig studiewerk verwijzen we naar 2.39.

BESLUIT

Ok

2.56

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 58/1185: *“Er liggen 110 percelen met bedrijfsgebouwen IN het gebied!!”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De SBZ is destijds afgebakend op basis van de criteria uit de Vogelrichtlijn, mede op basis van herkenbare grenzen in het landschap (wegen, waterlopen, ...).

BESLUIT

Ok

2.57

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 58/1152: *“moet er geen nieuwe LGA gemaakt worden?”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Er werd geopteerd om de LGA te gebruiken uit dezelfde referentieperiode als de andere S-IHD's. Om na te gaan of er geen fundamentele zaken veranderd zijn sindsdien, werd door DLV een LIS opgemaakt. Deze LIS is weliswaar actueler doch biedt inderdaad minder detail dan de LGA. De LIS is een snelle manier om de impact op landbouw binnen een bepaald gebied te screenen en in dit geval ook de actualiteit van de LGA tot op zekere hoogte te toetsen.

Indien er in de LIS elementen aanwezig zijn of als de LIS ernstige hiaten vertoont die tot een nieuwe LGA nopen, dan kan een nieuwe LGA worden opgemaakt. Dit zal de voorziene timing van dit S-IHD-proces evenwel wat vertragen.

BESLUIT

We stellen een actualisatie van de LGA voor, maar koppelen dit niet aan het traject van het rapport. Belangrijkste is dat deze er is bij de implementatie.

2.58

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 73/1633: *“Een te laag peil heeft vaak te maken met droge periodes. Er is een zomerstreefpeil dat mede in functie van landbouw werd bepaald. Als dit streefpeil ingesteld wordt en er volgt een lange droge periode, wordt het streefpeil niet meer gehaald. Dit zou kunnen worden opgelost door water uit de IJzer in het gebied te laten, maar bepaalde natuurbeheerders willen liever geen IJzerwater omdat de kwaliteit minder kwalitatief is. Men moet dan een keuze maken tussen twee zaken. Droogte of minder goed water.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Vooraf voldoende hoge peilen in het broedseizoen (mei/juni) zijn van belang. Peilen in die maanden zijn doorgaans minder beïnvloed door voorafgaande langere periodes van droogte dan de ecologisch iets minder relevante peilen in de volle zomer. Het is eerder het aanvangspeil bij het begin van het broedseizoen dat vaak al te laag is en aanleiding geeft tot te lage peilen tijdens het broedseizoen.

Tijdens langdurige droogteperiodes (2011, 2015) worden de toevoerende beken ook afgedamd en wordt op grote schaal oppervlaktewater onttrokken voor de beregening van de groententeelt. Hierdoor dalen de peilen tijdens droogteperiodes nog sneller dan enkel via evapotranspiratie. Het is dus belangrijk een buffer (voldoende hoog peil bij de start van de droogteperiode) te kunnen voorzien. Het ten allen prijze willen op peil houden door inlaat van IJzerwater van slechte kwaliteit is inderdaad niet wenselijk voor de natuur. Daarnaast veroorzaakt deze slechte kwaliteit ernstige problemen voor het drinkwaterproductiecentrum De Blankaart, die na inlaat van kwalitatief slecht water vaak tot maanden ná de droogteperiode met innamebeperkingen van ruw water kampt. Ook de landbouwsector is voor het drenken van het vee niet gebaat bij water met slechte kwaliteit. Het anticiperen op lange periodes van droogte is dan ook een multi-sectorale uitdaging voor de toekomst.

BESLUIT

Het antwoord wordt opgenomen in het rapport.

2.59

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 106/2399: *“De Blankaart heeft een goedgekeurd peilbeheer voor de toekomst. De Handzamevallei nog niet. We willen er wel op wijzen dat de Handzamevallei agrarisch gebied is en moet blijven. Je kan dit gebied toch niet plas-dras gaan zetten? De instandhoudingsdoelstellingen van het gebied moeten daar ook rekening houden met de landbouwfunctie van het gebied.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het deelgebied Handzamevallei kan in essentie in 3 zones worden onderverdeeld:

1- het poldergraslandgebied Zijdellinggeleed/Drie Mussen/Vladslobroek kent een onafhankelijke gravitaire afwatering naar het sluiscomplex in Nieuwpoort via het Zijdellinggeleed/Vladslovaart. Het gebied overstroomt eerder zelden, hier wordt geen wijziging van de peilen beoogd.

2- het gedeelte van de Bethoostersche Broecken stroomopwaarts Barisdam kent een gravitaire afwatering naar de Handzamevaart. Dit gedeelte overstroomt van nature regelmatig bij wassen van de Handzamevaart. Hier wordt geen wijziging van de peilen beoogd.

3- het gedeelte van de Bethoostersche Broecken dat onder invloed staat van de pompgemalen van Esen en Werken (Zarrenbroek, Esenbroek, Werkenbroek + enkele kleinere valleien op rechteroever van de Handzamevaart) kent jaarrond een zelfde streefpeil van 2,60 à 2,70 m TAW. De laagst gelegen percelen hebben een maaiveldhoogte van 3,10 à 3,20 m TAW. Via lage dijken is het gebied, dat op enkele hoger gelegen percelen na, volledig in beheer is als grasland, afgeschermd van de invloed van regelmatige peilschommelingen op de Handzamevaart en Zarrenbeek. Bij hoge waterstanden op de Handzamevaart komt het gebied wel onder water.

Het is in deze laatste zone dat hogere winterpeilen kunnen bijdragen tot het realiseren van meer geschikt leefgebied voor overwinterende watervogels. Enerzijds door het aanhouden van een iets hoger winterpeil dat beter aansluit bij de natuurlijke peildynamiek en bij hevige neerslag op de laagst gelegen percelen sneller aanleiding zou kunnen geven tot de aanwezigheid van ondiep water. Anderzijds door na periodes van overstromingen de laatste hoeveelheid overstromingswater minder snel weg te pompen. Er wordt niet beoogd om het ganse gebied plas-dras te zetten gedurende de winter maar wel om toch iets meer water en variatie in het gebied te voorzien gedurende de overwinteringsperiode. In overleg met de waterbeheerder, landbouwers en andere betrokkenen kan nagegaan worden welke peilaanpassingen in dit gebied haalbaar zijn. In het verleden werd dit idee al eens afgetoetst bij de polder, die er voor open stond.

In deze zin suggereert de expliciete vermelding van de Handzamevallei bij slobeend op pagina 102 een permanent ondiep overstroomd gebied in de winter, wat niet conform is met wat beoogd wordt, en is het beter die vermelding daar te schrappen. Voor kolgans (p100) staat de expliciete vermelding dan weer wel op zijn plaats gezien deze soort liever niet al te natte graslanden benut als foerageergebied maar toch graag iets van water in de buurt heeft, wat aansluit bij het hierboven beschreven scenario.

BESLUIT

Deze duiding wordt in het rapport opgenomen, vermelding bij slobeend wordt geschrapt.

2.60

(HVV)

VRAAG

(HVV)

Pagina 64/1331-1332: "Faunabeheerplannen van WBE's worden niet jaarlijks opgesteld. Ze worden in principe opgesteld voor een periode van 6 jaar en kunnen indien gewenst tussentijds bijgesteld worden. Idem voor wildbeheerplannen - deze hadden ook een duurtijd van in principe 6 jaar."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Terechte opmerking, dit wordt gecorrigeerd.

BESLUIT

Ok

2.61
(HVV)

VRAAG

(HVV)

Pagina 85/2119-2124: "de jacht sluit al op 15 november in de perimeter van de SBZ-V". De sluiting van 15 november is niet verbonden aan de status van het gebied als SBZ-V, maar aan de aanwijzing van ditzelfde gebied als vogelrijk gebied. Ook geldt dat enkele WBE's een consensusdossier hebben bekomen waardoor jacht onder bepaalde voorwaarden en in bepaalde gebieden ook mogelijk is na datum van 15 november."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Terechte opmerking, dit wordt gecorrigeerd en aangevuld.

BESLUIT

Dit wordt gecorrigeerd en aangevuld.

2.62
(HVV)

VRAAG

(HVV)

Pagina 66/1366-1369: "In een aantal gevallen wordt een éénmalige bejaging toegestaan in dergelijke rustzone, op voorwaarde dat de rustzone met éénmalige bejaging in oppervlakte dan het dubbele bedraagt van de oppervlakte in eigendom van het ANB in het betreffende jachtveld. " Het klopt niet dat de oppervlakte bij éénmalige bejaging het dubbele moet bedragen van de oppervlakte bij geen jacht in de rustzone. Wel is het zo dat de éénmalige bejaging slechts kan in overleg en met goedkeuring van ANB. Zin te vervangen door "In een aantal gevallen wordt éénmalige bejaging toegestaan in dergelijke rustzone, met goedkeuring van ANB".

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In de rustzones, die via de jachtpacht/jachtruil overeenkomsten tussen het ANB en de WBE in onderling overleg worden vastgelegd is dit (althans in West-Vlaanderen) wel degelijk de regel.

BESLUIT

OK.

3. Leesbaarheid/redactie.

3.1.

(Boerenbond)

VRAAG

(Boerenbond)

Pagina 77/1797: *'neerslag' moet 'weerslag' zijn.*

BESLUIT

Terechte opmerking, de tekst wordt zo aangepast

4. Parkeerlijst / Suggesties aan ANB / Maatschappelijke vragen

4.1

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 10/18 (laatste alinea onder punt 2.):

“Laatste alinea onder punt 2: akkoord met dit punt, mits dit niet betekent dat de landbouwers niet in dit gebied zouden toegelaten zijn (voor zover dit uiteraard nodig is in die periode).”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Het 'minimaal gehouden wordt' dient begrepen te worden als 'enkel eigenaars, beheerders, waterbeheerders, wildbeheerders, ...'. Eventueel kan deze passage voor de duidelijkheid herschreven worden als volgt: '... menselijke aanwezigheid tijdens trek- en overwinteringsperiode beperkt wordt tot gebiedseigen activiteiten in functie van landbouwbeheer, waterbeheer, wildbeheer, ...'.

BESLUIT

OK. Cfr. bespreking punt 2.52 op WBC.

4.2

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 11/18 (Tweede alinea onder punt 4) en pagina 41/697: *“Suggestie om voor de kwartelkoning in voetnoot te verwijzen naar het goedgekeurd SBP (eventueel ook pag. van het SBP waar dit vermeld wordt).”*

BESLUIT

verwijzing in voetnoot wordt op beide plaatsen in de tekst toegevoegd.

4.3

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 52/1026: *“Gezien het gewijzigd Decreet Onroerend Erfgoed, wordt best eens contact opgenomen met het agentschap om na te vragen of dit nog klopt.”*

BESLUIT

Dit werd nagevraagd bij het Agentschap Onroerend Erfgoed. De formulering is correct

4.4

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 65/1356 e.v.: *“De versnippering van de reservaatpercelen is ook een probleem voor landbouw, niet enkel voor de jacht. Zorgen de afspraken die er al zijn met de WBE en de suggesties rond aaneengesloten jachtgebieden niet voor problemen met wildschade in gebieden waar de jacht dan niet 'toegelaten' is? Graag wat meer duiding hierrond.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

In de overeenkomsten mbt jachtruil tussen het ANB en de WBE's is voorzien dat -in geval van schade op private percelen in de rustzones- in overleg met het ANB kan overgegaan worden tot bestrijding of bijzondere bejaging.

BESLUIT

OK. Zie ook bespreking punt 2.5.

4.5

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 68/1476: *“Zijn er geen problemen (stedenbouwkundige vergunning?) rond Sanctuary De Zonnegloed? Hoewel dit ongetwijfeld een aantrekkingselement vormt, is het toch goed te duiden of hier geen problemen rond zijn.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Sanctuary De Zonnegloed (een soort dierentuin die verwaarloosde/mishandelde wilde dieren die in gevangenschap werden gehouden, opvangt) is inderdaad een zonevreemd bedrijf in agrarisch gebied. Tal van inrichtingen zijn er strijdig met de bestemming als agrarisch gebied en kunnen niet geregulariseerd worden.

Voor de SBZ vormt de Zonnegloed in de huidige vorm niet voor belangrijke negatieve effecten gezien het gelegen is aan de rand van de vallei, een beperkte oppervlakte heeft en de verkeersstroom er weg van de ecologisch waardevolle zones blijft. Zolang de activiteiten binnen het domein plaatsvinden (wat niet altijd het geval is) en de druk op de omgeving niet toeneemt, blijft de impact van dit bedrijf op de SBZ eerder beperkt.

BESLUIT

OK. Het woordje 'zonevreemd' wordt tussen haakjes toegevoegd.

4.6

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 73/1592: "Gezien deze percelen niet opgenomen zijn op de kaart van de historisch permanente graslanden, kan hierover discussie ontstaan. Het is aangewezen dit beter te duiden (aangeven waarom deze percelen als HPG kunnen beschouwd worden, wel duidelijk aangeven dat zij niet opgenomen zijn op de kaart, ...)."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Op een 20 ha na, stroomafwaarts Fintele op de linkeroever van de IJzer, tussen de IJzer en de Veurne-Ambachtse dijk, behoort het SBZ inderdaad niet tot de landbouwstreek 'Polders' zodat de graslanden in deze SBZ, op dit strookje na, geen voorwerp uitmaakten van het openbaar onderzoek en de vastgestelde kaart van de HPG in de landbouwstreek Polders.

Het is inderdaad beter om eerder te focussen op de sterkte van het langdurig karakter als valleigrasland eerder dan het te gaan benoemen met een beladen juridische term.

BESLUIT

Voorstel tot herformulering:

Zeer lang onafgebroken beheer als graslandgebied:

"De meeste graslanden in de SBZ zijn al van oudsher als grasland in beheer. De regelmatige overstromingen maakten (en maken nog steeds) een intensievere landbouuitbating (akker, zeer intensief gemaaid grasland) op veel plaatsen praktisch onmogelijk zodat er zich een specifiek ecosysteem heeft ontwikkeld, afgestemd op de specifieke abiotische condities en het vaste beheerregime (maaien, al dan niet met nabegrazing). De belangrijkste sturende parameters (winterse overstromingen, graslandbeheer) zijn nog tot op vandaag aanwezig zodat de graslanden hun oorspronkelijk karakter in belangrijke mate hebben behouden."

4.7

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 74/1640: "'Bepaalde deelgebieden' klinkt vaag, hier beter duidelijkheid rond geven."

Antwoord (auteur/expert)

Het gaat om het Blankaartbekken (incl. Engelendelft) en de Bethoostersche broeken, Enkel deze zones worden bemaaid. Dit zal worden verduidelijkt in de tekst.

BESLUIT

Verduidelijking wordt in de tekst toegevoegd.

4.8

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 74/1643: "Dit punt is eerder algemeen en zegt niets over het deelgebied zelf, in tegenstelling tot de meeste andere zwaktes."

Antwoord (auteur/expert)

De waterkwaliteit is over het algemeen onvoldoende in gans het SBZ wat voor een aantal soorten, waarvoor dit belangrijk is, een knelpunt vormt. Dat is de zwakte.

BESLUIT

Dit zal in die zin worden verduidelijkt in het document.

4.9

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 74/1659: "Dit punt is eerder algemeen en zegt niets over het deelgebied zelf, in tegenstelling tot de meeste andere zwaktes."

Antwoord (auteur/expert)

Soorten die een groot aaneengesloten leefgebied gebruiken, vereisen een bepaalde aaneengesloten oppervlakte waarbinnen een voor de soort geschikt uniform beheer wordt gevoerd. De versnipperde eigendoms- en beheerstoestand bemoeilijkt de afstemming van het beheer over grotere gebieden en dus het vereiste soortgericht beheer. Dat is de zwakte.

BESLUIT

Dit zal in die zin worden verduidelijkt in het document.

4.10

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 75/1687: "Het aangeven van kansen voor de landbouwsector, houdt in veel gevallen in dat er een compensatie moet worden voorzien voor inkomensverlies voor de landbouwer. Het is aangewezen dit hier al te vermelden."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

A priori wijst deze passage erop dat het natuurgericht beheren van terreinen in deze SBZ niet betekent dat deze graslanden aan het landbouwgebruik onttrokken worden of dat maatregelen ten behoeve van de biodiversiteit per definitie nadelig zouden zijn voor het landbouwgebruik (cfr. project Drie Mussen).

Niettemin kan voor landbouwers het realiseren van natuurdoelen op eigen percelen een aanleiding geven tot inkomensverliezen. Hiervoor biedt het instrument beheerovereenkomst een passende vergoeding.

BESLUIT

Ok

4.11

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 75/1700-1706: “Zie ook opmerking op lijn 25 hierboven: zijn er geen problemen met wildschade ten gevolge van deze aanpak? Worden de landbouwers ook betrokken?”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Met betrekking tot wildschade verwijzen we tevens naar punt 4.4.

Bij de afspraken rond jachtruil worden de landbouwers niet betrokken. Het is een overeenkomst tussen de wettelijke jachtrechthouders met onder andere als doel het duurzaam wildbeheer te faciliteren waarbij tevens de nodige mogelijkheden afgesproken worden om wildschade te vermijden.

Bij de consensusdossiers rond verlengde jacht na 15 november binnen Vogelrijk Gebied (1708-1709) werd de landbouwsector wel betrokken, zoals ook wettelijk voorgeschreven. Op deze manier wordt de landbouwsector de kans geboden om eventuele problemen, voortvloeiend uit een te hoge wildstand, waarbij jacht na 15 november een belangrijke bijdrage tot de beheersing ervan kan vormen, aan te brengen. In deze SBZ gaat het bijvoorbeeld om de mogelijkheid om efficiënter in te grijpen op populaties van houtduif die 's winters vanuit de Zandleemstreek dagelijks naar een aantal slaappleatsen (kleine bosjes) op de rand van de SBZ trekken.

BESLUIT

Ok

4.12

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 75/1732: “Recreatie aantrekken houdt niet alleen problemen in voor natuur (zoals hier correct aangegeven wordt), maar ook voor landbouw. Respect van de recreant voor de landbouwactiviteit is eveneens gewenst.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Een terechte opmerking die kan doorgetrokken worden naar respect voor private eigendom en andere gebruikers van de open ruimte.

BESLUIT

Voorstel tot aanvulling als volgt: “... ,rekening houdend met het ecologisch draagvlak en met respect voor private eigendom en de verschillende andere gebruikers van de open ruimte, ...”

4.13

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 79/1889-1895: “Indien hier inkomensverlies voor de landbouwer mee gepaard gaat, moet dit gecompenseerd worden (dit kan worden nagevraagd bij de graslandspecialist van het Departement Landbouw en Visserij: Geert Rombouts).”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Deze passage beschrijft enkel, in de context van de evolutie van het graslandbeheer in het gebied, de relevante ecologische gevolgen die moderne grasoogsttechnieken kunnen hebben. Indien geopteerd wordt om deze impact te milderen, door bijvoorbeeld aangepaste maaidata of een aangepaste maaitechniek (van binnen naar buiten maaien) dient er -ingeval dit tot inkomensverlies op bedrijfsniveau na alternatieven zou leiden- inderdaad een flankerend beleid voorzien te worden.

BESLUIT

Ok

4.14

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 79/1897: “Nieuw aangekochte percelen kunnen worden ingezet als ruilgrond om de versnipperde eigendomstoestand tegen te gaan en robuuste natuurkernen te creëren.”

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De passage waarnaar verwezen wordt, bespreekt de bedreiging. De opmerking is terecht, maar noopt eerder tot een aanpassing bij het luik ‘mogelijke oplossingen’ cfr. 4.24.

BESLUIT

Geen tekstaanpassing

4.15

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 82/1931: *“Voorstel om in deze alinea ook de compensatiemaatregelen voor landbouw mee te nemen.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Zie 4.10.

BESLUIT

Ok

4.16

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 82/1940: *“Indien nodig hier ook de landbouwers bij betrekken.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De medewerking van de landbouwers in deze is inderdaad essentieel. Niettemin focust de kwestie op de goede samenwerking met de WBE's in het algemeen en stellen we voor geen tekstaanpassing te voorzien.

BESLUIT

Ok. Geen tekstaanpassing

4.17

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 82/1969: *“Ruilen kan hier ook (bij nieuwe aankopen) als optie meegenomen worden.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Deze passage beschrijft eerder de positieve kwestie mbt het natuurherstel, eerder dan de wijze waarop grote natuurkernen kunnen worden gerealiseerd (aankoop, ruil, ...). In die zin stellen we voor het voorstel tot aanvulling niet te weerhouden.

BESLUIT

Geen tekstaanpassing

4.18

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 82/1982: "Ruilen kan hier ook (bij nieuwe aankopen) als optie meegenomen worden."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Deze passage beschrijft eerder de negatieve kwestie m.b.t. het peilbeheer, eerder dan de wijze waarop de versnipperde eigendomstoestand die dit knelpunt in de weg staat, kan worden opgelost. In die zin stellen we voor hier geen tekstaanpassing te doen.

BESLUIT

Ok. Geen tekstaanpassing

4.19

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 82/1989: "Suggestie om 'rekening houdend met de natuurwaarden' aan te vullen met 'en het landbouwgebruik'."

Antwoord (Auteur/Expert)

Terechte opmerking.

BESLUIT

De zin wordt aangevuld.

4.20

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 83/1993-2001: "Beide punten zijn tegengesteld. Hoewel het Dept. LV snapt van waar zij komen, vragen wij ons af of beide punten niet beter gecombineerd worden om de duidelijkheid te verhogen."

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De positieve kwestie handelt over de positieve gevolgen die de aanwezigheid van het drinkwaterproductiecentrum kan hebben op de natuurwaarden. Eventueel kan hier wel een aanvulling gebeuren met betrekking tot de impact van het oppervlaktewaterwingebied van het drinkwaterproductiecentrum op de waterkwaliteit (prioritering van de uitvoering van afkoppelingsprojecten, beperkingen naar uitrijperiodes, ...), teneinde de kwaliteit van het ruw water te verhogen.

De negatieve kwestie beschrijft het effect van de aanvoer van water met slechte kwaliteit op het natuurherstel en staat daar in zekere zin los van.

BESLUIT

Beide kwesties worden afzonderlijk behouden.

4.21

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 83/2002-2004: *“Hier zal toch wel een keuze naar voor moeten geschoven worden (waarbij het bestrijden van de exoten toch de voorkeur krijgt, gezien dit als lange termijnoplossing beter is)”*.

ANTWOORD (Auteur/Expert)

De keuze is uiteraard om de impact van exotenbestrijding op doelsoorten en leefgebieden maximaal te beperken door snel en kordaat te bestrijden zodra de exoot wordt opgemerkt. Een terechte opmerking om deze logische keuze duidelijker in het document naar voor te brengen.

BESLUIT

Tekst aanpassen met: *“Het bestrijden van deze exoten en de nazorg ervan (bv. in geval van waterplanten) zorgt eveneens voor verstoring van de aanwezige doelsoorten en leefgebieden. Niettemin is het essentieel om te voorkomen dat populaties van invasieve exoten zich vestigen. Hiervoor dient snel ingegrepen te worden wanneer deze worden aangetroffen, zodat de impact van de bestrijding op de doelsoorten en hun leefgebieden minimaal kan gehouden worden.”*

4.22

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 85/2093-2102: *“Het voorzien van een hoger winterpeil is vermoedelijk eenvoudiger te realiseren dan het peilbeheer in het voorjaar en de zomer. Het geniet de voorkeur vooral in te zetten op het hoger winterpeil en dit wordt ook best zo naar voor gebracht in het rapport.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Deze nuance wordt in het document reeds gemaakt (regel 2096-2097) en kan wat duidelijker worden naar voor gebracht door het toevoegen van volgende zin op regel 2097: *“, hogere winterpeilen hebben minder onmiddellijk implicaties op het landgebruik en zijn doorgaans vlotter bespreekbaar”*.

BESLUIT

toevoegen van volgende zin op regel 2097: *“, hogere winterpeilen hebben minder onmiddellijk implicaties op het landgebruik en zijn doorgaans vlotter bespreekbaar”*.

4.23

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 85/2107-2108: *“Bij eventueel inkomensverlies ten gevolge hydrologische isolatie van kerngebieden moeten de nodige milderende maatregelen worden voorzien. Bij voorkeur wordt hier al meegegeven om welke maatregelen het concreet gaat, bv. financiële vergoeding, ruilgronden, ...”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Naar analogie van de manier van werken in het natuurinrichtingsproject kan het inderdaad gaan om uitruilen, vergoeden, verwerven, ... Een flankerend beleid maakt echter deel uit van de realisatiefase waarbij misschien ook andere milderende of compenserende maatregelen kunnen bedacht worden.

BESLUIT

Geen tekstaanpassing

4.24

(Departement L&V)

VRAAG

(L&V)

Pagina 86-87/2186 e.v.: *“Als mogelijke oplossing kan ook het volgende meegenomen worden: bij aankopen in de minne moet steeds voor ogen gehouden worden dat het de bedoeling is grote aaneengesloten natuurkernen te realiseren. Indien dit niet mogelijk is, moet het mogelijk zijn de aangekochte gronden als ruilgrond in te zetten.”*

ANTWOORD (Auteur/Expert)

Percelen met mindere potentie voor natuur worden op heden binnen het gebied soms al geruild tegen percelen met hogere natuurpotentie en doorgaans lagere landbouwpotentie. Zij het dat dit niet zo vaak gebeurt gezien niet zoveel gronden te koop komen binnen de SBZ. Op sommige percelen zijn nu ook al afspraken inzake beheerruil, waar een privaat perceel wordt beheerd in functie van natuur en een perceel in eigendom van een terreinbeheerder in ruil een gangbaar landbouwbeheer krijgt. Immers, lang niet alle beheerders zijn ook eigenaar van het perceel dat ze beheren.

In ieder geval moet het in dergelijk scenario steeds gaan om een win-win situatie, niet in het minst voor de betrokken landbouwer die daar uiteraard ook mee akkoord moet gaan. Indien de ruil voor de betrokken landbouwer geen baten oplevert (droger perceel, dicht bij het bedrijf gelegen, ...) is het animo voor perceelsruil eerder klein.

Deze mogelijkheid wordt toegevoegd als extra ‘mogelijke oplossing’.

Voorstel van tekst:

BESLUIT

“Ruilen van percelen buiten de kernzones tegen percelen binnen de kernzones kan, ingeval aankopen in der minne moeilijk ligt, een oplossing bieden om de terreinen in natuurbeheer binnen de kernzones versneld te verdichten.”

5. Varia

APB: kunnen we informatie krijgen over de nieuwe verantwoordelijkheden binnen ANB?

ANB: Daar zorgen we voor

VOKA: Tom Diez had per mail nog enkele opmerkingen bezorgd. ANB geeft aan deze te homologeren. Deze worden in het verslag opgenomen:

Document met ontwerp van antwoorden:

Bij vraag 4.20 op pagina 52 staat bij het ontwerpantwoord van ANB:

“De positieve kwestie handelt over de positieve gevolgen die de aanwezigheid van het drinkwaterproductiecentrum kan hebben op de natuurwaarden. Eventueel kan hier wel een aanvulling gebeuren met betrekking tot de impact van het oppervlaktewaterwingebied van het drinkwaterproductiecentrum op de waterkwaliteit (prioritering van de uitvoering van afkoppelingsprojecten, beperkingen naar uitrijperiodes, ...), teneinde de kwaliteit van het ruw water te verhogen.”

Ik meen dat het de leesbaarheid van het rapport zou verhogen door de positieve impact van het drinkwaterproductiecentrum (De Blankaart) op de waterkwaliteit hier aan te vullen. Graag dus deze aanvulling.”

ANB: Ok. Wordt aangevuld.

Ontwerp-Rapport:

Op regel 1415 is nog sprake van SVW (Samenwerking Vlaams Water). Al enkele jaren geleden is SVW omgedoopt tot AquaFlanders. SVW bestaat dus niet meer, best aan te passen/te verduidelijken in de tekst.

ANB: Ok. Wordt aangepast.

Regel 4057-4059 aangaande de methodiek waardering drinkwaterwinnings voor de openbare watervoorziening: “Overeenkomstig de afspraken ‘Voor oppervlaktewaterwinnings zijn de percelen waarop de installaties zijn gelegen, inclusief de watervangen, infiltratievoorzieningen en waterbekkens, van waarde. De waarde voor de percelen waarop deze installaties staan wordt vastgesteld op 5.’

En op Regel 1436-1437 ‘Binnen het gebied ligt 1 winning van oppervlaktewater voor drinkwater: het drinkwaterproductie centrum De Blankaart, geëxploiteerd door De Watergroep, te Woumen/Merkem.’

Voor de duidelijkheid en volledigheid van het rapport is het aangewezen om een kaart toe te voegen met de betrokken percelen en situering van de installaties, waarbij aan deze percelen de waarde 5 wordt toegekend.”

ANB: Ok. Wordt aangevuld.